Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 64 (8054). ● 6 апрель, 1983 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

ТУРСУНОЙ ИЗДОШЛАРИ

Зарбдорларча, комсомолчасига ишлаймиз, пахта териш техникаси имкониятларидан имкони борича кўпроқ фойдаланишга эришамиз! — ВЛКСМ Марказий Комитетининг икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Турсуной Охунова номидаги эсдалик мукофотларини олиш учун механизатор хотин-қизлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг шиоридир. Т. Охунова бошлаган ҳаракатнинг энг яхши издошларидан йигирма олти нафар қиз ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида меҳнат мусобақаси якунларини чиқариш, тўплаган тажрибани ўртоқлашиш учун мамлакатдаги барча иттифоқдош республикалардан 2 апрель куни Чиноз районидаги Киров номли колхозга келишди.

Хўжалик меҳнаткашлари бултур мавсумда «оқ олтин» теримида рекорд иш унумига эришган мусобақа ғолибларини музика ва гуллар билан кутиб олдилар. Пахтакорларнинг донгдор бригадири Турсуной Охунова Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва Озарбайжондан келган механизатор қизларга тўпланганларнинг қарсаклари остида эсдалик мукофотларини топширди. У «зангори кема»лар ёш дарғаларини қизғин қутлаб, уларга социалистик Ватан бахт-саодати йўлида янгидан-янги меҳнат зафарлари тилади.

Мукофотланганлар юксак мукофот учун самимий миннатдорчилик изҳор этиб, эришилган марралардан бу йил ўзиб кетиш учун бутун куч, билим ва тажрибамизни аямаймиз, деб ишонтирдилар.

Механизатор қизлар ўз ишлари ҳақида гапириб бердилар, Турсуной Охунова бошлиқ бригадада пахтакорлар меҳнати қандай ташкил этилганлиги билан танишдилар, республика машина-синов станциясида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

КЕЧА

ҚЎЗИ ОЛИШ МАЖБУРИЯТИ БАЖАРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бериб келаётган Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз чўпонлари йиллик қўзи олиш социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Колхоз бўйича ҳар юз бош совлиқдан ўртача 116 тадан соғлом қўзи олинди.

Хўжаликнинг Неъмат Анорбоев, Миржон Йўлдошев, Абдубакир Рустамов сингари тажрибали чўпонлари етакчилик қилаётган отарларда ҳар юз бош совлиқдан олинган қўзилар 118—120 тага етди.

Ишчи ўринбосарлари

ЎЗБЕКИСТОН химия машинасозлиги заводининг ишчилари муносиб ўринбосарлар тайёрлаш мақсадида ҳунар-техника билим юртлари талабалари билан алоқани мустаҳкамлаб бормоқдалар. Ҳунар-техника билим юртининг талабалари корхона цехларига тез-тез келиб турадилар, амалий кўникмаларни кўпроқ ана шу ерда оладилар.

Куни кеча ёшларнинг «Ўз касбининг устаси» кўрик-конкурслари бўлиб ўтди. Шаҳардаги 13-ҳунар-техника билим юртининг битирувчилари конкурсда назарий ҳамда амалий топшириқларни бажариш орқали ўз кучларини синаб кўрдилар.

Кўрикда асосан электр пайвандчи ёшлар иштирок этишди. Завод мутахассислари эса улар кавшарлаган чокларнинг сифатини баҳоладилар. Бу кўрикни ўтказишдан асосий мақсад ёшлар малакасини янада ошириш, уларда ўз кучларига ишонч ҳосил қилиш эди. Конкурсда ғолиб чиққан Анатолий Белоусов, Геннадий Тумаченко ва Усени Валеулаевлар ҳунар-техника билим юртини битиргач ўзларининг жонажон корхоналари — Ўзбекистон химия машинасозлиги заводига келиб ишлашларини билдирдилар.

А. МИРАЛИМОВ.

ПИЛЛАКОРЛАР КЕНГАШДИЛАР

Орджоникидзе райони пиллачилари мавжуд 450 гектар майдондаги тут плантацияларини сифатли ишловдан чиқардилар. Улар бу йил 3 минг қути қурт уруғи парваришлаб, давлатга 150 тонна сифатли хом ашё топширадилар. «Қизил Ўзбекистон» колхози маданият саройида бўлиб ўтган илғор пиллачиларнинг анъанавий слётида ана шулар ҳақида гап борди. Пиллачилар ўз тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Ўтган йил натижасига кўра яхши натижага эришган Орджоникидзе номли совхоз пиллачилари ипак қурти парваришида аммонихлор биологик стимуляторидан фойдаландилар. Бу препарат тут баргининг сифатини оширади ва тўйимлилик даражасини узоқ вақт сақлаб тура олади. Бу йил районда мазкур препарат кенг қўлланилади.

КЕЧА

ЭЛЛИК БЕШДАН КАМ БЎЛМАЙДИ

АТРОФ борлиқни гулу майсалар буркаган шу кунларда далага чиқсангиз бахри-дилингиз очилади. Қайси хўжаликда бўлманг, ким билан гаплашманг катта хирмон кўзлаб, ғайрат камарини боғлаганлигининг шоҳиди бўласиз. Ҳа, азамат деҳқон янги хирмон учун енг шимарди. Ана шундай фидойилар орасида Хабил Тўрахўжаев бошлиқ бригада аъзолари ҳам бор. Агар йўлингиз тушиб, Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхозида бўлсангиз албатта Хабил акани суриштириб топинг. У кишининг ишлари билан танишинг.

Хўжаликда эмас, балки районда илғорлар ҳақида гап кетгудек бўлса даставвал Хабил Тўрахўжаев бригадасини тилга олишади. Бу бежиз эмас. Мана ўттиз йилдирки Хабил ака бошлиқ коллектив пешқадамлар сафидан мустаҳкам ўрин олган. Ерларни тайёрлашда ҳам, экишда ҳам, теришда ҳам, план, мажбуриятларни бажаришда ҳам районда доимо улоқ шуларники!

Хўжалик бош агрономи Мамаражаб Йўлдошев Хабил Тўрахўжаев ҳақидаги фикрларини қисқа ва лўнда қилиб шундай таърифлайди:

— Ўктам Усмоновнинг «Гирдоб» романини ўқиган ёки шу асар асосида қўйилган телепостановкани кўрган бўлсангиз бизнинг Хабил ака Маҳамад чатоқнинг ўзгинаси. Бир сўзли, адолатпарвар, жони-тани пахта.

Агроном Хабил ака ҳақида бошқа ҳеч гап айтмади. Зеро бундан бошқа таъриф ортиқча ҳам эди. У билан суҳбатни тугатиб, идорадан энди чиққан ҳам эдик, «Жигули» машинаси келиб тўхтади.

— Э, ана Хабил акамнинг ўзлари ҳам келиб қолдилар.

— Ҳорманг, бригадир. Ишлар қалай?

Баланд бўйли, қорамағиз Хабил ака сўрашгач, агрономга юзланди.

— Экишни тугатдик. Райкомга рапорт олиб кетаётган эдим. Аввал раис укамизга бир учрай дедим.

— Бирор юмушингиз бормиди?

— Ҳа, ўғит ваъда қилганди, кейин ёрдамчи хўжалик тўғрисида дилга туккан гаплар бор эди.

— Чигитни энди экиб бўлдингиз-у, ишловни ўйлайсиз-а, бригадир ака, — ҳазиллашди агроном.

— Бу гапингиз ноўрин бўлди, ука, эртани ўйламаган деҳқон деҳқон эмас. Ҳозир тахт қилиб қўйсак, ишлов пайтида югуриб қолмаймиз.

—Хабил ака, феълингизни биламан-у, бир қитиқ патингизга тегай дедим-да, — ҳазиллашди агроном. Сўнг сўзида давом этди. — Ҳа, раис акамиз ҳам райкомга шу хусусда тушиб кетган эдилар. Райкомда учратиб қоларсиз. Кўрмасангиз мен гапларингизни етказиб қўяман.

Бош агроном бизни холи қолдирди-да, ўзи ҳозиргина келган машинада бригадир Рўзигул Убайдуллаева билан унинг даласига йўл олди.

Хабил акага пахтакорлик ота касб. У даласиз, пахтасиз ҳаётини тасаввур эта олмайди. Элга ваъда бериб, ваъдасининг устидан чиқа олмаганини ҳам эслолмайди. «Меҳнат қилган элда азиз» деганларидек, Х. Тўрахўжаев Ленин, Октябрь, Меҳнат Қизил байроқ орденлари, қўша-қўша медаллар билан мукофотланган. Унинг турмуш ўртоғи Хабира Тўрахўжаева ҳам илғор пиллакор сифатида танилган. Ҳар йили 500—600 килограммдан пилла топширади. Кўксини «Ҳурмат белгиси» ордени безаган.

— Ҳозирда Тошкент технологияси пахтачилигимизда бош мезон бўлиб қоляпти, — дейди илғор бригадир тажрибалари ҳақида фикрлашар экан, — илгарилари чигит экишни бир ҳафтада ёки тўрт-беш кунда бажарганларини мақташарди. Ҳозир бу муддат бизни қаноатлантирмай қўйди. Мана биз 48 соатда чигитни экиб бўлдик. Ўтган йили ҳар гектар ердан 53 центнердан ҳосил кўтарган эдик. Бу йил 55 центнердан кам бўлмайди. Ерларимиз қир зона, шўрхоқ бўлишига қарамай ҳосилдорликни оширишга ҳаракат қиляпмиз.

Хабил аканинг чўрт, маъноли сўзларига қулоқ солар эканман, ҳақиқатан ҳам бош агроном айтган «Маҳамад чатоқ» кўз ўнгимда гавдаланди. Бундай одамлар билан суҳбатлашсанг ҳузур қиласан киши, меҳнатига, ишларига, умрига барака тилайсан.

«Коммунизм» колхози заршунослари бу йил ҳам мўл ҳосилга пухта замин яратишмоқда. Экиш ишларида Абдулла Эргашев, Акбар Оқбоев, Аҳмадқул Назаров, Холбой Суюнов, Жуман Ўролов ва бошқалар фидойилик кўрсатдилар. Хўжалик заршунослари 1051 гектар майдонга барака уруғи қадашди. Улар бу йил она-Ватанга 4 минг 204 тонна «оқ олтин» ҳадя этишга бел боғлаганлар. Ана шу хирмон учун чинакам кураш бошланди.

Ш. УМУРЗОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

● СУРАТЛАРДА: (юқорида чапдан-ўнгга) Х. Тўрахўжаев бригадасида чигит экиш пайти; колхозчилардан Х. Ўктамов ва О. Қурбоновлар уруғликни жойлашмоқда; бригада бошлиғи Х. Тўрахўжаев ва хўжалик халқ контроли группасининг раиси С. Оқбоев чигит сифатини текшириб кўришяпти; колхоз бош агрономи М. Йўлдошев 11-бригада бошлиғи О. Умаров чигит экилган ерларни кўздан кечирмоқдалар.

В. Портнов фотолари.

16 апрель-Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги

1 МИЛЛИОН 285 МИНГ КИШИ ҚАТНАШАДИ

ТОШКЕНТ шаҳри саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари коллективлари Владимир Ильич Ленин таваллудининг 113 йиллиги шарафига 16 апрель куни шанбалик ўтказиш бўйича москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватладилар. Шу куни тошкентликлар юксак меҳнат унумдорлигига эришишади, кўплаб аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришади. Тежалган электр қуввати, хом ашё, материаллар ҳисобига кўплаб буюмлар тайёрланади. Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводи, СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, тўқимачилик комбинати, 11-«Висотстрой» трести ва бошқа қатор илғор корхоналар коллективлари шанбаликни зарбдор меҳнат билан нишонлашга қарор қилдилар.

Шанбаликни ўтказиш шаҳар штабидан бизга маълум қилишларича, шанбаликда бир миллион 285 минг нафардан зиёд киши иштирок этади.

Тошкентнинг шонли 2 минг йиллик юбилейи нишонланадиган йилдаги шанбаликда алоҳида активлик билан ишлаш учун барча имкониятлар ишга солинади. Шаҳардаги 75 та корхона ва ташкилот, 402 та цех, 1 минг 140 та смена ва бригада ҳамда 31 минг 373 ишчи шу куни тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобига меҳнат қиладилар. Шанбаликда 11 миллион 80 минг сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилади. Шундан 3 миллион 323 минг сўмлигини кенг истеъмол буюмлари ташкил этади.

Шаҳар ва район штаблари шу куни ободонлаштириш бўйича ҳам кенг кўламда ишларни белгилаб қўйдилар. Ярим миллион нафардан зиёд тошкентликлар турар жой микрорайонларини, парк ва хиёбонларни ободонлаштиришда қатнашадилар. Ирригация шахобчалари ремонт қилинади, янгилари бунёд этилади. Кўплаб мевали ва манзарали дарахт кўчатлари, анвойи гуллар ўтқазилади.

16 апрель куни ўтказиладиган меҳнат байрами пойтахтимиз меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг улуғвор режаларини амалга ошириш учун астойдил интилаётганликларининг ёрқин намойишига айланади.

Ш. ШОАЛИМОВ.

ШТАБ ХАБАР ҚИЛАДИ

● ОЛМАЛИҚ кон-металлургия комбинатининг барча корхоналари коллективлари 16 апрель куни ўтказиладиган Қизил шанбаликда бир жон бир тан бўлиб меҳнат қилишга қарор қилдилар. Шу куни комбинатнинг кўп минг кишилик ишчилар армияси одатдагидек ўз иш жойларига келадилар. Уларнинг асосий қисми станоклар ёнидан ўз постларини эгаллайдилар.

Комбинат ҳузурида ташкил этилган шанбаликка ҳозирлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича штаб аъзоларининг маълумотларига кўра 16 апрелда комбинатда планидан ташқари бир неча минг сўмлик маҳсулот тайёрланиб, шунча пул ўн биринчи беш йиллик фондига ўтказилади. Бундан ташқари планга қўшимча равишда ўнлаб тонна рангли металлар, мис купороси ва юзлаб тонна олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарилади.

А. АЛИМОВ.

БИР ЯРИМ НОРМАДАН ОШИРИБ

Москваликларнинг В. И. Ленин туғилган кунининг 113 йиллиги шарафига Коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусига актив қўшилган Коммунистик районидаги 121-автокорхона коллективи бу меҳнат байрамига қизғин тайёргарлик кўряпти. Шанбаликда 150 нафардан кўп ҳайдовчи халқ хўжалик юкларини ташийди. 50 га яқин ремонтчи ҳам ўзларига яраша мажбуриятлар олган. Меҳнат байрамида 10 минг тоннага яқин халқ хўжалик юклари манзилларига етказиб берилади. 10 та автомашина ва икки прицеп сифатли ремонтдан чиқарилади. Шофёрлар бу куни асосан юкларни тежалган ёнилғи ҳисобига ташишади. 1000 сўм пул ўн биринчи беш йиллик фондига ўтказилади.

Меҳнат календаридан ўзиб ишлаётган шофёрлардан Роҳат Алимов, Йўлдош Эргашев, Геннадий Анисимов, Турғун Абдувалиев каби кўплаб илғорлар 16 апрелда кунлик нормаларини бир ярим ҳиссадан ошириб бажаришга сўз беришган. Шу куни корхонада ободончилик ишлари олиб борилади, бир неча юз туп дарахт ва гул кўчатлари ўтқазилади.

Б. СОЛИХОВ.

РЕЖАЛАРИ ПУХТА

● БЕКОБОД МЕТАЛЛУРГЛАРИ коммунистик шанбалик ҳисобига дастлабки меҳнат семинарларини ўтказдилар. Улар 16 апрель куни одатдаги жадвал билан меҳнат қиладилар. Ҳар куни юздан ортиқ киши ёрдамчи хўжалик учун янги ерларни ўзлаштиришда, Ўзбекистон металлургия комбинати посёлкасини ободонлаштиришда болалар боғчаси қурилишида иштирок этмоқда.

Коммунистик шанбалик кунида коллективнинг энг яхши ишчилари зарбдор вахтада турадилар. Улар социалистик мажбуриятга мувофиқ юз тонна мартен ва 200 тонна электр пўлати эритиб, уч юз тонна прокат ва беш минг сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадилар.

Серкуёш республикамизда

● АНДИЖОН ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАРИ коммунистик шанбалик кунида барча поездларни тежалган ёнилғида ҳайдаб боришни мўлжалламоқдалар. Бунинг учун маҳаллий локомотив биноси машинистлари ҳозирнинг ўзидаёқ тежалган дизель ёнилғиси махсус фондини яратмоқдалар. Ремонт цехларининг ишчилари эса пландан ташқари иккита локомотивни тахт қилиб чиқаришга тайёрламоқдалар.

● ҒИЖДУВОН ЙИГИРУВЧИЛАРИ «Қизил шанбалик»да юксак меҳнат унумдорлигига эришишга аҳд қилдилар. Бухоро тўқимачилик комбинатининг бу ердаги филиали байрам вақтида 5,6 тонна олий сифатли калава ишлаб чиқаради. Бу эса одатдагидан ўн процент кўпдир. Амрилла Азимов ва Қурсиё Сиддиқоваларнинг бригадалари бир ярим норма иш бажарамиз деб ваъда бердилар.

● ТЕРМИЗ МЕТАЛЛИСТЛАРИ: слесарлардан П. Филатов, Е. Круглов, токарь Б. Нурматов ремонт-механика заводининг барча ишчиларини коммунистик шанбалик кунида смена нормасини ортиғи билан бажаришга даъват этдилар. Ташаббусни бутун коллектив қўллаб-қувватлади: штаб ҳисоб-китобларига кўра, бу байрам кунида деҳқонларга тўртта трактор мотори ва шунча насос қурилмаси жўнатиш имконини беради. Оддий иш кунида эса атиги учта ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарилади.

● УРГАНЧ ПИЛЛАЧИЛАРИ шанбаликда фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. Ипак йигириш фабрикасининг М. Машарипов бошлиқ энг яхши бригадаси 16 апрель кунида айниқса пишиқ маҳсулот ишлаб чиқариш тўғрисида кафолат берди. Фабрика «қизил шанбаликда» ярим тонна ипак ишлаб чиқаради.

(ЎзТАГ).

СЎНГГИ СОАТДА

● ПНОМПЕНЬ

Кампучия пойтахтининг дарё бўйидаги энг чиройли кўчаларидан бири —Сисоват кўчаси Карл Маркс номи билан аталди.

Халқ революцион комитетининг раиси, КХРП Пномпень шаҳар комитетининг секретари Кео Чанда тантанали митингда нутқ сўзлаб, бу воқеа ғоят рамзий эканлигини айтди. Бу эса бутун Кампучия халқи марксизм асосчисининг буюк хизматларини эътироф қилиш белгисигина бўлиб қолмай, шу билан бирга халқ Кампучияси сифат жиҳатидан янги йўлга —социализм асосларини барпо этиш йўлига қадам қўйганлигининг ёрқин далили ҳамдир. Пномпеннинг кўчалари К. Маркс, В. И. Ленин, Г. Димитров, Хо Ши Мин ва жаҳон революцион ҳаракати бошқа атоқли арбобларининг номи билан аталган. Бу — Кампучия халқи янги ҳаёт барпо этишдан иборат танлаб олган йўлнинг ўзгармас эканлигини тасдиқлайди, Кампучия халқининг совет халқи, бошқа қардош социалистик мамлакатлар халқлари билан бузилмас дўстлигининг ифодасидир, деб таъкидлади Кео Чанда.

● БУДАПЕШТ

Пойтахтнинг йирик саноат райони — Чепелда уй-жой бинолари барпо этаётган будапештлик қурувчилар «Чиройли, замонавий, тез қурайлик!» деган шиор остида меҳнат қилмоқдалар. Яқинда улар янги уй-жой кварталини фойдаланишга топширдилар. Чепель металлургия ва машинасозлик комбинати ишчиларидан 600 га яқин киши шинам квартираларга кўчиб киришди. Шу беш йилликда Чепель Будапештнинг энг катта янги қурилишларидан бири деб эълон қилинди. Замонавий уй-жойлар билан ёнма-ён мактаблар, болалар боғчалари, касалхоналар қурилмоқда.

● БРАТИСЛАВА

Братиславанинг кўча ва майдонлари байрамона безатилган. Словакия пойтахтининг аҳолиси ўз қадрдон шаҳри фашист босқинчиларидан озод этилганининг 38 йиллигини нишонламоқда.

Шу тантанали кунда Словакиянинг минглаб аҳолиси Славин тоғига совет озодлик жангчиларининг ёдгорлиги олдига келди.

● БЕРЛИН

Гипертония касаллигини даволаш самарасини ошириш масалалари СССР ва ГДР врач ҳамда мутахассисларининг Берлинда очилган медицина симпозиумида асосий мавзу бўлди. Уч кунлик учрашувда иккала мамлакатдан 100 га яқин мутахассис иштирок этмоқда.

● РАБОТ

Фаластин Озодлик Ташкилоти ижроия комитетининг раиси Ясир Арафат босиб олинган араб территорияларида мусулмонларнинг муқаддас жойларини таҳқирлаш ва вайрон қилиш билан шуғулланаётган Исроил солдатларининг жиноятқорона хатти-ҳаракатларини кескин қоралади. У Ислом конференцияси ташкилотининг Қуддус масалалари бўйича комитети раиси Марокаш қироли Хасан II га йўллаган мактубида сионистларнинг хатарли агрессив ҳужумларига қаттиқ қаршилик кўрсатиш ҳамда шу мақсадда биргаликда пухта араб позициясини ишлаб чиқиш зарурлигини таъкидлади.

● ҒАРБИЙ БЕРЛИН

Ғарбий берлинлик ўн минглаб аҳоли анъанавий баҳорги «тинчлик юриши»да қатнашиш учун шаҳар кўчаларига чиқди. Бу йил 60 тадан кўп сиёсий, касаба союз, ёшлар, студентлар ва хотин-қизлар ташкилотлари бу юришнинг ташаббускорлари бўлишди. Ана шу ташкилотлар шаҳар аҳолисига қилган мурожаатида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро ракеталарини Ғарбий Европада жойлаштириш тинчлик ишига реал хавф солади, деб уқтириб ўтдилар.

(ТАСС, 5 апрель).

Тошкентнинг 2000 йиллиги олдидан

З. БУТУН МАМЛАКАТ ҚУРДИ

БУТУН жаҳон СССР халқлари ленинча дўстлигининг буюк ҳаётбахш кучига, уларнинг қардошларча алоқалари мустаҳкамлиги ва бузилмаслигига, ўзаро меҳроқибати, вафоси ва садоқатига кўп марталаб ниҳоятда чуқур ишонч ҳосил қилган. Тошкентда 1966 йил 26 апрелда юз берган зилзила ҳам бунинг ишончли далили бўлди.

Зилзила Ўзбекистон пойтахтини оғир жароҳатлади: умумий ҳисобда саҳни салкам 2 миллион квадрат метрли уй-жой йўқотилди. 3 та театр ва цирк, А. Навоий номли кутубхона ва санъат музейи авария ҳолатига тушди. Кўпчилик кинотеатрлар, мактаб ва мактабгача болалар, маданий-маиший, медицина муассасалари, саноат корхоналари биноси, бутун-бутун кварталлар шикастланди.

Ана шу оғир кунларда совет халқи зилзила оқибатларини йўқотиш учун мардонавор курашаётган тошкентликларга ёрдам қўлини чўзди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикаларнинг Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатишда ёрдам бериш тўғрисидаги таклифларини қабул қилди ва тасдиқлади, Москва, Ленинград, Владивосток, Тбилиси, Рига, Олмаота ва юзлаб бошқа шаҳарлардан одамлар тушган, материаллар ҳамда техника ортилган минглаб эшелонлар Тошкент томон шошилиб борарди.

«Главмосстрой» кучи билан Тошкентда 230 минг квадрат метр уй-жой қуришга қарор қилинди. 1966 йил 21 майда москваликлар 5000 кишилик қурувчилар биринчи эшелонини Тошкентга кузатдилар. Вагонларда қисқагина, лекин чуқур маъноли ёзувлар бор эди: «Москва — Тошкентга», «СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги абадий яшасин!». Биринчи поезд кетидан Тошкентга Москванинг 300 та турли қурилиш ташкилотидан яна 15000 қурувчи етиб келди. Бирин-кетин Россия Федерацияси ва советлар мамлакати барча қардош республикаларининг бошқа шаҳарлари ҳам Тошкентга ёрдамга келди. Уларнинг ёрдамида Тошкент қисқа вақт ичида тикланди. 1966—70 йилларда бу ерда 4 миллион квадрат метрдан зиёд турар-жой қуриб битказилди.

70-йилларда Тошкентда уй-жой қурилиш янада авж олдирилди. 1971 йилдан 1975 йилга қадар Тошкентнинг турар-жой фонди 3576 минг квадрат метрга кўпайди. Турар-жой қурилишида йирик панелли уйсозликни юксалтириш йўли тутилди. Ўнинчи беш йилликда шаҳар меҳнаткашлари 3,6 миллион квадрат метр уй-жой олди. Бу эса 300 мингдан зиёд киши янги квартираларга кўчиб кирганини англатади.

Ўзбекистон пойтахтининг янги маркази ягона архитектура ансамблидан иборат. Бу ерда В. И. Ленин Марказий музейи филиалининг мармардан қад кўтарган жимжимадор биноси, В. И. Ленин номли майдондаги Парадлар хиёбони, 19 қаватли осмонўпар маъмурий бино ва бошқалар мағрур қад кўтариб турибди. Шаҳар бир қатор ёдгорликлар билан ҳам безанди. В. И. Ленинга ўрнатилган янги ҳайкал, Ф. Дзержинский, буюк мутафаккирлар Абу Али ибн Сино, Беруний, машҳур ёзувчилар М. Горький, Ҳамза ва бошқаларнинг ҳайкаллари шулар жумласига киради.

Шаҳар транспорт проблемасини ҳал қилишда Тошкент метроси муҳим аҳамиятга эга бўлди. Унинг биринчи навбатини қуришда Москва, Ленинград, Киев шаҳарларидан келган мутахассислар ва бошқа шаҳарларнинг вакиллари қатнашдилар. Мамлакатдаги 120 шаҳарда жойлашган 150 дан кўпроқ саноат корхоналарининг коллективлари метро қурилиши ва ундан фойдаланиш мақсадлари учун ускуналар ва материаллар етказиб бердилар. Метронинг биринчи навбати қурилиши дўстлик қурилиши бўлди.

Тошкент — Ўрта Осиёнинг йирик темир йўл узели, СССРнинг Шарқий ҳаво дарвозасидир. 60-70 йилларда бу ерда темир йўл вокзали ва аэропортнинг янги бинолари қурилди.

Айни кунларда эса шаҳар ўзининг 2000 йиллик тўйини кутиб олиш учун янада ораланяпти. Йўлдош Охунбобоев, Ҳамид Олимжон, Акмал Икромов, Космонавтлар номидаги майдонлар бутун атроф иморатлари комплекси билан ниҳоясига етказилмоқда. Янги телевизион минора. Бош почтамт ва бошқа объектлар қуриб битказилди.

Шаҳримизнинг кўҳна ва энг катта районларидан бири Октябрь райони бўлиб, унинг энг зич аҳоли жойлашган ери Чорсу даҳасидир. Кейинги йилларда Чорсу бутунлай ўзгариб кетди. Бош универсал магазини, Кўкалдош мадрасаси, Ўрта Осиёда энг йирик марказий шаҳар дорихонаси, 23 қаватли 1100 ўринли «Москва» меҳмонхонаси — буларнинг ҳаммаси бугунги кунда Чорсу майдони архитектура ансамблини ташкил этади. Келгусида бу ерда қурилиш ишлари янада кенг кўламда олиб борилади. Меҳмонхона орқасидан катта спорт комплекси, 200 ўринли машина тўхташ жойи ўрин олди.

Чорсу майдонининг кўркига кўрк қўшувчи яна бир комплекс қад ростлайди. — Бу — Чорсу бозорининг ёпиқ ҳолдаги муҳташам биносидир. Ундан ташқари «Чорсу» микрорайони ташкил этилади.

Янги микрорайонда 5, 9 ва 12 қаватли турар-жой бинолари қад кўтаради. Шунингдек, «Чорсу» микрорайонида 1.176 ўринли мактаб, 320 ўринли болалар боғчаси ва озиқ-овқат, саноат моллари магазинлари қурилади.

Ўзбекистоннинг қайта тикланган пойтахти Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ленинча миллий сиёсатининг, СССРдаги барча миллат ва халқларни жипслаштириш, уларни дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик руҳида тарбиялаш йўлидаги фаолияти тантана қилганлигининг ёрқин далилидир. «Янгидан қад кўтарган Тошкент совет халқлари бузилмас бирадарлигини ифодаловчи улуғвор монумент бўлиб, Ўзбекистон меҳнаткашларининг ленинчи партиямиз Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига чексиз миннатдорлиги рамзи бўлиб мангу тураверади, — деди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов. — Республика меҳнаткашлари барча қардош халқларнинг кўрсатган дўстона мадади ва беғараз ёрдами учун чуқур миннатдорчилик ҳисларини қалбларида абадий сақлайдилар».

М. ҚОСИМОВА,
Ўзбекистон ССР фанлар академияси тарих институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ГРУППАЛАРИДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ

ИЗЧИЛЛИК ВА ҚАТЪИЯТ КЕРАК

Пискент пахта тозалаш заводида ўз атрофига 42 нафар назоратчини уюштирган бош группа, цех халқ контроли групалари ва постлар ишлаб чиқаришда актив фаолият кўрсатаяпти. План ва топшириқларнинг мунтазам бажарилишига назоратчилар ҳам муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Завод назоратчиларининг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида группа раиси И. Тарасюк бажарилган ишларни атрофлича таҳлил этди. Ҳисобот даврида асосан Муротали, Оқтепа пахта қабул пунктларидаги группа ва пост аъзолари уюшқоқлик намуналарини кўрсатишди. Шу давр мобайнида 60 дан зиёд текширув ва рейд ўтказилди. Энг муҳим масалаларни ўз ичига олган рейд ва текшириш материалларидан 10 таси завод дирекциясининг кенгайтирилган мажлисида, 8 таси партбюро йиғилишида атрофлича муҳокама этилди.

Корхона назоратчилари заводга қарашли ошхона, буфет, болалар боғчаси ва ёрдамчи хўжаликда ўтказилган текширув ва рейдлар давомида ҳам қатор камчиликларни аниқладилар. Текширувлар якуни бош группада муҳокама этилиб айбдор шахслар жазоланди, камчиликларга барҳам берилди.

Заводда маҳсулот ишлаб чиқариш сифати илгарилари анча паст эди. Корхона партия ташкилоти раҳбарлигида назоратчиларнинг актив фаолияти туфайли тайёрланаётган хом ашё сифати анча яхшиланди. Меҳнат унумдорлиги ўсди. Ишчиларга етарли маданий-маиший шароитлар яратилди.

Халқ контроли группаси аъзолари мавжуд ресурслардан унумли фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Биргина ўтган йилнинг ўзида 1,2 минг квадрат метр ўров материали, 1,1 тонна лента, 165 минг киловатт-соат электр энергияси, 17,6 тонна ёнилғи иқтисод қилинди.

В. Шамсиддинов, Т. Шушура, Б. Бруславский, Т. Браташева каби назоратчилар завод мулкини жонкуяр посбонлари сифатида коллектив ўртасида эътибор топаётирлар.

Лекин булардан завод халқ контроли группаси фаолияти камчилик ва нуқсонлардан ҳоли деган хулоса чиқмаслиги керак. Айрим пост ва группа аъзолари зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис этаётганлари йўқ. Баъзи назоратчилар интизомбузарлар, бракка йўл қўювчилар, ишёқмаслар билан муросасозлик қилишаяпти. Уларда чинакам назоратчиларга хос изчиллик, жонкуярлик етишмаяпти.

С. ИНОМОВ,
Пискент райони.

● Чирчиқдаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида беш йилликни муддатидан илгари бажариш ҳаракати тобора кенг қулоч ёзмоқда. Бу эса коллектив кўрсаткичларининг ой сайин юксалишини таъминлаяпти.

Суратда: ана шундай илғорлардан 11-цех ишчилари Анвар Иноятов (чапда) ва Владимир Кимелеларни кўриб турибсиз.

В. Сироткин фотоси.

ПАРТИЯ ВА КОМСОМОЛ АХБОРОТИ

УЧ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

Бўстонлиқ район партия комитети партия группалари ва цех партия ташкилотлари жанговарлигини оширишга алоҳида эътибор беряпти. Яқинда группа ташкилотчилари ва цех партия ташкилотлари секретарларининг семинари бўлиб ўтди. Унда ташкилотчилар ва секретарларга ташкилий-партиявий, оммавий-сиёсий ишларни такомиллаштиришга кўмаклашувчи фойдали маслаҳатлар берилди.

Цех партия ташкилотлари секретарлари семинарида район партия комитетининг биринчи секретари Ю. А. Хайдуров ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида қўйилган вазифаларни бажаришга меҳнат коллективларини тўла сафарбар этишда цех партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди. Район партия комитети секретари Н. В. Солдатованинг доклади КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида коллектив аъзоларини идеологик жиҳатдан тарбиялашдаги вазифаларга бағишланди. Район партия комитети ташкилий бўлим мудири В. Қодиров докладида КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида ташкилий-партиявий ишларни янада такомиллаштиришга ёрдам берувчи тавсиялар баён этилди.

Шундан сўнг саноат ва қурилиш цех партия ташкилотлари ҳамда колхоз ва совхоз цех партия ташкилотлари секретарлари алоҳида-алоҳида группаларга бўлинишиб ўзаро тажриба алмашдилар.

ЧАҚИРИЛУВЧИЛАР КУНИ

Ғазалкент шаҳрида Совет Армияси сафига чақирилувчи район ёшларининг байрами ўтказилди. Бўстонлиқ район комсомол комитетининг иккинчи секретари В. Хранов ва бошқа ўртоқлар граждандар ва улуғ Ватан уруши йилларида оталаримиз кўрсатган жасорат ҳақида гапирдилар. Бугунги ёшларни совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда ва Ватанимизни фашист- босқинчилардан сақлаб қолишда жонфидолик кўрсатган катта авлодга садоқатли бўлишга даъват этдилар.

Чақирилувчилар кунида уруш ва меҳнат ветеранлари, мактаб ўқувчилари ҳам иштирок этдилар.

КОМИТЕТ ҲИСОБ БЕРДИ

Бўка район комсомол комитетининг навбатдаги бюро мажлисида КПСС XXVI съезди ва ВЛКСМ XIX съезди қарорлари асосида иш форма ва методларини такомиллаштириш бўйича Темирязев номли ва Ҳамза номли колхоз комсомол комитетлари бажараётган ишлар атрофлича муҳокама қилинди.

Хўжаликларнинг комсомол ташкилотлари ёшлар билан ишлаш, уларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини ошириш, йиғилишларда қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш бўйича маълум ишларни қилмоқдалар. Бюрода ҳар иккала колхоз комсомол комитетининг фаолиятига ижобий баҳо берилди.

Айни пайтда цех комсомол ташкилотлари ва комсомол группаларига раҳбарлик қилиш, ижрони текшириш бўйича яна кўпгина ишлар қилиш зарурлиги ҳам уқтирилди. Бюро мажлисида берилган тавсиялар хўжаликлар комсомол ташкилотлари фаолиятини янада активлаштиришга кўмаклашади.

ИНТИЗОМНИ МУСТАҲКАМЛАШ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

УНУМДОРЛИК НИМАГА БОҒЛИҚ?

Интизом корхонадаги шарт-шароитга ҳам кўп жиҳатдан боғлиқ эканлиги сир эмас. Ўрта Чирчиқ тикувчилик фабрикаси касаба союз комитетига раҳбарлик қилаётганимдан буён буни яна бир карра ҳис қилаяпман. Ишчи-хизматчилар учун ҳамма қулайликлар мавжуд бўлса, иш унумдорлиги бир неча баравар ошиши турган гап.

Коллективимиз аъзоларининг бўш вақтларини намунали ўтказишлари, мароқли ҳордиқ чиқаришлари учун кўпгина тадбирлар амалга ошириляпти. Жумладан, медицина пункти, кутубхона, дуторчи қизлар ансамбли яхши фаолият кўрсатяпти.

Лекин яширишнинг ҳожати йўқ, ҳали ҳал этилмаган бир қанча муаммоларимиз ҳам йўқ эмас. Ана шулардан бири ишчи-хизматчиларимизнинг овқатланишини яхши ташкил этиш муаммосидир.

350 киши меҳнат қиладиган фабрикамизда бор-йўғи 80 ўринли ошхона бўлиб, унинг хизмати мутлақо талабга жавоб бермайди. Аввало бу ерда фақат тушлик пайтидагина бир хил иссиқ овқат тайёрланади, холос. Тикувчиларнинг кўпчилиги эса район марказидаги ошхоналарга қатнашади. Улар баъзида овқатланишга улгуришмайди. Кейин иш орасида чой ичишга тўғри келади. Уч-тўрт киши тўпланганча, анча-мунча вақт беҳуда кетиб, иш унумдорлиги пасаяди. Агар корхонамизда пирожкие, кофе ва салқин ичимликлар билан савдо қилувчи шохобча очилса соз бўларди.

Тушлик пайтида тайёрланадиган таомлар сифатининг пастлиги, нархининг баландлиги, масалликларнинг яхши сақланмаслиги ҳам ҳақли эътирозларга сабаб бўляпти. Натижада кўпчилик тушлик учун яқин ўртадаги бошқа ошхоналарга қатнашга, навбат пойлаб ишга кечикиб келишга мажбур. 1-умумий овқатланиш бўлими раҳбарлари билан бир неча марта учрашиб, аҳволни ўзгартириш тадбирларини муҳокама этдик. Бироқ ошхона иши ҳамон талаб даражасида эмас.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлашнинг яна бир резерви — план интизоми билан боғлиқ. Айрим ҳолларда хом ашё ўз вақтида ёки белгиланган ассортиментда етказиб берилмаслиги ҳам интизомсизликнинг асосий сабабларидан биридир. Масалан, Нафиса Рустамова бошлиқ бригада аёллар халати, Ҳикоят Муҳиддинова бошлиқ бригада эса чақалоқлар учун комплектлар тикишади. Ўтган ойда биринчи бригада планни ошириб адо этди, иккинчиси эса бажармади. Сабаби кейинги бригадага чит йўқлиги туфайли бекор ўтирмаслик учун чийдухобадан бошқа буюртмалар бажаришни топширдик. Янги хил маҳсулот учун белгиланганидан кўпроқ вақт сарфланди, унумдорлик ва сифат кўрсаткичлари пасайди.

Фойдаланилмаётган кўпгина резерв ва имкониятларни ишга солиш, аҳолига кўрсатилаётган хизмат даражасини янада юксалтириш имкониятини берган бўлар эди.

М. ТУРДИҚУЛОВА,
Ўрта Чирчиқ тикувчилик фабрикаси касаба союз комитетининг раиси.

КЎПАЯДИ, СИФАТИ ЯХШИЛАНАДИ

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ МЎЛ ВА СИФАТЛИ БЎЛСИН

КЎН-ГАЛАНТЕРИЯ ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси республикамиз пойтахтининг пешқадам корхоналаридан ҳисобланади. Бирлашма ишчи-хизматчилари халқимиз дидига мос галантерия буюмлари ва спорт товарлари ишлаб чиқаришни йилдан-йилга кўпайтирмоқдалар. Айни вақтда сифатини яхшилашга ҳам катта эътибор беріляпти. Шу мақсадда кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Айниқса, сифатни бошқариш комплекс системасини, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формасини жорий қилиш ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг яхшиланишига ёрдам бермоқда.

Сўзи билан иши бир коллектив давлат планлари ва зиммага олган мажбуриятларини шараф билан уддаламоқда. Ишчиларнинг ўтган юбилей йилидаги меҳнати натижаси жуда баракали бўлди. Товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ўсиш суръатлари 15.4 процентни ташкил этди. Бунинг 87 процентигина меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Айниқса, маҳсулот сифатини яхшилашда кескин бурилиш бўлди. Давлат сифат белгиси билан истеъмолчиларга етказиб берилаётган товарлар ҳажми 44,8 процент ортди.

Бирлашма коллективи ўтган йили эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш йўлида фидокорлик кўрсатмоқда. Бу йил ишчилар йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва қўшимча салкам 1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишга, фаолиятларининг бошқа муҳим техник иқтисодий кўрсаткичларини янада оширишга қарор қилганлар.

Ҳозирги вақтда бирлашманинг хоҳлаган цех ёки участкасида бўлманг, ғайрат-шижоатга тўла меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. Барча ишчи хизматчилар бу йилги ваъдани ҳам шараф билан уддалаш учун мусобақа байроғини тобора баланд кўтариб ишламоқдалар, янги-янги резервлар ва имкониятларни ишга солмоқдалар. Айниқса, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, қўл меҳнати сарфини камайтириш, ҳар бир иш жойида меҳнат маданиятини ошириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши ишлаб чиқаришнинг юксалишига ижобий таъсир қилмоқда.

Барча цехлар ва участкалар коллективларининг бир маромда ишлаши, илғор иш усулларининг қўлланилиши, ташаббусларни кенг ёйиш туфайли ҳар бир ишчи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни сезиларли даражада кўпайтирмоқда. Шунинг учун ҳам икки ойлик маҳсулот реализация қилиш плани ортиғи билан адо этилди. Январь-февраль ойларида пландагидан ташқари 143 миллион сўмлик турли-туман кенг истеъмол товарлари реализация қилинди. Топшириқ 3 процент ортиғи билан адо этилди.

Коллектив ишининг сифат кўрсаткичлари анча яхшиланди. Шу давр мобайнида давлат сифат белгиси билан 1 миллион 168 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу икки ой учун белгиланган планга нисбатан деярли 40 минг сўм кўпдир. Ишчи-хизматчилар меҳнат унумдорлигини ҳам жадал ўстиришга эришмоқдалар. Бу муҳим кўрсаткич бўйича топшириқ 102,9 процент қилиб адо этилди.

Коллектив эришаётган ютуқларнинг асосий омилларидан бири меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формаси бўлмоқда. Бирлашмада ана шундай бригадалар тузиш бўйича белгиланган режалар ўз вақтида амалга оширилмоқда. Ҳозиргача 40 га яқин бригада ташкил этилди. Уларга салкам 900 киши бирлашган. Бундай коллективларда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари муттасил яхшиланиб бормоқда. Меҳнат интизомининг бузилиш ҳолларига деярли барҳам берилган. Чунки бундай форма асосида ишлаганда коллектив ва ҳар бир ишчининг манфаатлари бир-бирига уйғунлашиб кетади. Шунинг учун ҳам бундай бригадаларда нормани бажармайдиган қолоқлар йўқ. Шундайлар бўлган тақдирда ҳам ҳамкасбларининг ёрдами билан қолоқликдан чиқарилмоқда.

Ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган ишчи-хизматчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Улар шахсий мажбуриятларини муваффақиятли уддалаш билан коллектив ютуқларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Корхонанинг 500 дан ортиқ ишчиси графикдагидан ўзиб ишламоқда. Н. Завирилина, С. Сальников, Э. Юсупов каби ишчилар ўн биринчи беш йиллик шахсий нормаларини СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрами арафасида бажардилар. Бу пешқадамлар шу кунларда 1986 йилнинг сўнгги ойлари ҳисобига ишлашяпти. Р. Светличная, Л. Болотникова, Х. Саидмирзаев, Н. Тарабрина ва бошқа ўнлаб ишчилар меҳнат календарида 1985 йил бошланганига анча бўлди.

Бирлашма коллективи москваликларнинг «Шараф ва шуҳрат ҳам меҳнатга ярашa» шиори остида бошлаган ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватлади. Бу ватанпарварлик ҳаракати асосида ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан аниқ чоралар кўрилди. Эндиликда эса бу ўз самарасини беряпти. Ўтган икки ойда узрли сабабсиз ишга келмай қолиб ёки ишдан барвақт кетиб қолиш ҳоллари учрамади. Барча ишчи ва хизматчилар меҳнат интизомига қатъий амал қилмоқдалар. Бу эса коллективнинг навбатдаги меҳнат муваффақиятлари учун гаров бўлиб хизмат қилади.

А. МИРЖАЛИЛОВ,
Тошкент область касаба союзлари Советининг инструктори.

● Ангрен керамика комбинатининг қолипловчиси Закия Молокова корхонада ўз касбининг устаси сифатида яхши танилган. Бу ишчи тайёрлаган сопол буюмлар пишиқлиги, ташқи кўринишининг ўзига хос бежиримлиги билан ажралиб туради. З. Молокова комбинат мураббийчилик ҳаракатининг ҳам актив қатнашчисидир.

Суратда: Закия Молокова.

А. Жданов фотоси.

«ПРОЗА-82»

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ

ЎЗБЕК-СОВЕТ болалар адабиёти юксалиш чўққилари сари илдамлаб бормоқда. Унинг нодир намуналари республикамиздан узоқларда, ҳатто жаҳон миқёсида кенг танилмоқда. Бу адабиёт шуҳратини таъминлашда тинимсиз ижод қилаётган Қуддус Муҳаммадий, Ҳаким Назир, Илёс Муслим, Пўлат Мўмин, Х. Тўхтабоев, К. Икромов, Л. Маҳмудов, Н. Фозилов, Р. Фарҳодий, Т. Пўлатов сингари номлар билан фахрланамиз. Уларнинг сафи йил оша янги номлар ҳисобига кенгаймоқда.

Партия ва ҳукуматимиз болалар адабиётининг тараққиёти борасида алоҳида ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бу соҳа намояндаларининг ҳукумат мукофотлари ҳамда унвонлар билан тақдирланаётганликлари ана шу партиявий ғамхўрликларнинг аниқ ифодасидир.

Ёш авлодни социалистик гуманизм руҳида, коммунизм ишига садоқатли граждандар этиб тарбиялаш бобида ўзбек болалар ва ўсмирлар адабиёти ўтган йили муайян ютуқларга эришганлигини айтиш керак. Бундай ютуқлардан бири мактабгача ёшдаги ҳамда мактаб ёшидаги кичик болалар учун бағишланган китобларда кўринди.

Ҳикоя ва қисса жанрларида Фарҳод Мусажонов, Суннатилла Анорбоев, Сафар Барноев, Ўктам Ҳакимали, Аҳмад Аъзам ва бошқалар ижод этишди.

Прозанинг азамат жанрларидан бўлган қиссачиликда қалам сурган С. Анорбоев, Ф. Мусажонов, С. Юнусов, Ҳ. Тожибоев каби ёзувчилар Октябрь инқилоби билан алоқадор, Улуғ Ватан уруши йилларига доир воқеаларни, болалар ва ўсмирларнинг ҳозирги ҳаётини акс эттиришди.

Тарихий-инқилобий мавзу янги тузум яратилиши вақтида қаҳрамонона курашчилар образларини гавдалантиришда, меҳнаткаш омманинг ўзлигини таниш туйғусини ёритишда, болалар ва ўсмирларни замонамизга чуқур муҳаббат ва унга муносиб граждандар бўлиб етишишларида, ижтимоий бурчдорликни тушинишларида алоҳида ўрин тутади. Шу жиҳатдан Собир Юнусовнинг ана шу мавзуда «Ҳофиз бола» номида асар яратганлигини табриклаш керак. Автор бу қиссада ёш қаҳрамони Ҳофиз боланинг атрофида содир бўлаётган ҳодисаларни, синфий кураш муҳитини унинг юксала боришидаги ҳаётий асос сифатида кўрсатади. Лекин сюжетнинг тарқоқлиги, яъни хизматкор Саҳобнинг ёшлиги, у мардикорга кетгач, ўғли Қобилнинг ўз отасидек ҳофизлик қилиши — ота-бола қисматининг такрорланиши яхлит характер яратишга, уни ўсиш-ўзгаришда кўрсатишга ҳалал берган.

Улуғ Горький айтганидек, бола ва ўсмирлар табиатида фавқулодда ва ёрқин ҳодисаларга интилиш кучли. Бундай ҳодисалар совет кишиларининг ижодкорлик меҳнатида, ватанпарварлик ишларида, тинчлик учун кураш олиб боришларида намоён бўлмоқда. Улуғ Ватан уруши йилларидаги умумхалқ қаҳрамонлиги ва қийинчиликлари билан боғлиқ ҳодисаларнинг ҳар бир кўриниши одатдагидан ташқарига чиқиш ва фавқулоддалиги билан ажралиб туради. Шу сабабли бу мавзу битмас-туганмас илҳомбахшлиги ёш авлодни эл-юртга фидойилик, дўстлик, интернационаллик ғоялари руҳида тарбиялаш майдони сифатида санъаткорларимиз эътиборини тортади.

Ёзувчи Ҳамид Тожибоев ўша унутилмас йилларнинг кишилар ҳаётида, қалбида қолдирган излари билан бевосита алоқадор инсоний қисматларни ифодалайди. У «Оқ турна» китобида шу масалага бағишлаб иккита қиссача эълон қилди. Унинг «Она қалби алдамас» қиссасида уруш касри тегиб, ўғли Адашалини адаштирган Офтобхоннинг қалб изтироблари, совет тузумининг гуманистик руҳи туфайли уни асраб боқиб вояга етказган меҳри дарё рус аёли Мариянинг инсонийлиги, халқларимизнинг қон қардошлиги ихчам сюжетда таъсирли ифодаланган.

«Гуласал» номли қиссаси эса уруш келтирган кулфатлар сабабли фарзанд кўриш ҳасратида қалблари ўртанган ўзбек оиласи — Маҳмуджон билан Ҳалимахон хонадонида бахтиёр улғайган украин қизи Оксана — Гуласал қисмати, унинг урушдан кейин фронтчи отаси Петр Василенко билан топишиши, бу ҳодисанинг икки миллат вакиллари ўртасида қардошлик туйғуларига хизмат қилиши тасвирланган. Лекин китобхон ҳар иккала қиссанинг янада кенг қамровли бўлиш истаги билан китобни ёпади.

Улуғ Ватан уруши темасида ёзилган асарлар орасида таниқли ёзувчи ва давлат арбоби Шароф Рашидовнинг «Дил амри» қиссаси («Шарқ юлдузи» 1982 йил № 11, ноябрь) фақат ёшлар адабиётидагина эмас, шу ҳисобда совет адабиётида ўзига хос ҳодиса бўлди. Бу асар республика ва Иттифоқ адабий танқидчилигида муносиб ижобий баҳосини олди. Жанговар уруш йиллари ҳодисалари йирик ха-

ИЛҒОРЛАР МИНБАРИ

САБЗАВОТЧИЛИК, ИХТИСОСЛАШТИРИШ, МАҲСУЛДОРЛИК

ТОШКЕНТ районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари юбилей йилида, айниқса, унумли ишладилар ва эл дастурхонига ҳар қачонгидан кўп деҳқончилик ва чорва маҳсулотлари етказиб бердилар. Пойтахтимиз аҳолиси ва Умумиттифоқ фондига 11 минг тонна сабзавот, 2,5 минг тонна картошка, 87 тонна гўшт, 1200 тонна сут тортиқ қилинди.

Колхоз аъзолари СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида 12 минг тонна сабзавот ва 3 минг тонна картошка етиштириш, ялпи даромадни 6 миллион сўмга олиб чиқишга аҳд қилдилар.

ТАЖРИБАЛАРГА ТАЯНИБ

Рустам АКБАРОВ,
колхоз раиси

✦ МАЪЛУМКИ, хўжалигимиз Тошкент шаҳрининг биқинига жойлашган. Ерларимизни кенгайтиришнинг иложи йўқ. Деҳқончилик қиладиган 600 гектар ердан омилкорлик билан фойдаланиб, коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонига муносиб ҳисса қўшиш учун курашяпмиз. Ўтган йили мутахассислар, тажрибали деҳқонлар билан колхоз ерларини кўздан кечирдик. Шунда зовурлар бўйида, йўл ва йўлкалар четида, боғ-токзорлар атрофида бўлтак ерлар мавжудлиги маълум бўлди. Айрим ноўрин тушган майда-чуйда қишлоқлар рўйхати олинди. Мутахассислар, агар бу ерлар деҳқончилик оборотига киритилса, катта карталарга уч-тўрт гектар, кичикроқ пайкалларга 0,75—1 гектар ер қўшилишини аниқлашди. Биз бу ишга қатъий киришдик. Оқибатда 20 гектар атрофида ер ўзлаштиришга эришдик.

Аммо, биз асосий диққат-эътиборни деҳқончиликни индустриал асосга кўчириш, ишда фан-техника ютуқлари ва илғор технологияни қўлланиш ҳисобига ҳосилдорликни ошириб, ялпи маҳсулотни кўпайтиришга қаратяпмиз.

Халқимизда «Ерга берсанг оласан» деган нақл бор. Биз бу ҳикматга амал қилиб, ерни маҳаллий ўғитга тўйдиришга алоҳида эътибор беряпмиз. Маҳаллий ўғит тўпловчи махсус бригадага етарли миқдорда ишчи кучи ва техника воситалари ажратилган. Ўтган йили колхозимизнинг илғор шофёрлари ва механизаторлари шанба ва якшанба кунларини ўғит тўплаш кунига айлантириш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббус кенг қулоч ёйди. Оқибатда ҳар гектар ерга камида 60—70 тоннадан маҳаллий ўғит солишга эришдик. Бундан ташқари минерал ўғит аралаштирилган ҳолда 30 минг тонна компост тайёрланди.

Бир ердан икки, ҳатто уч маротаба ҳосил олишга муваффақ бўлмоқдамиз. 50 гектар майдонга карам экиб, гектаридан 60 тоннадан ҳосил олинди. Бу кўзда тутилганидан икки баравар кўпдир. Картошкачиликдаги муваффақиятимиз ҳам чакки бўлмади. Сабзавот тайёрлаш планининг тенг ярми, картошка плани эса фақат эртаки экин ҳисобига адо этилди.

Ана шуларни ҳисобга олиб, бу йил эртаки экин экишни барвақт бошладик. Ерлар кеч кузда ҳайдалиб, эгат олиб қўйилганди. Ҳаво очиқ бўлган, илиқ-иссиқ кунларда плёнка ёпиш учун сим қададик. 100 гектар майдонга 10 февралдаёқ карам экиб бўлдик. Ҳозир карам биринчи ишловдан чиқарилди. Экинга сув таращни бошлаб юбордик. Гектаридан 60 тоннадан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганмиз.

Бу йил областимизда картошка етиштиришни кескин кўпайтириш тадбирлари белгиланди. Бу тадбирларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Биз ана шунга жавобан 100 гектар майдонга эртаки картошка экдик. Гектаридан 220 центнердан ҳосил оламиз.

Эртаки экинларни парваришлашни давом эттирган ҳолда ҳосилни йиғиштириб олишга тайёргарлик кўришга киришдик. Юк ташиш ва ортиш агрегатлари пухта созланяпти.

Биз пахтачиликдаги илғор технологияни сабзавотчиликка ҳам татбиқ этишга ҳаракат қиляпмиз. Шунга кўра ерни экишга тайёрлаш, комплекс ишлов бериш, озиқлантириш, ҳосилни йиғиштириб олишни асосан агрегатлар билан қисқа агротехника муддатларида сифатли бажаришга эришмоқдамиз.

ҲОСИЛДОРЛИК МАНБАЛАРИ

Жўра РАҲБАРОВ,
бригада бошлиғи

◆ МЕН етакчилик қилаётган бригадада асосан карам билан картошка етиштирилади. Деҳқонларимиз бу экинлар агротехникасини пухта эгаллаб олишган. Шу туфайли йил сайин ҳосилдорликни фақат оширишга эришяпмиз. Деҳқончилик қиладиган майдонимиз 43 гектар, шунинг 25 гектарига карам, 15 гектарига картошка, қолган майдонларга эса бошқа экинлар экамиз.

Биз карамнинг ҳар гектаридан ўтган йили 600 центнердан ҳосил кўтардик.

Ердан шунча ҳосил олиш учун аввало уни тўйдириш, маҳаллий ва минерал ўғитлар билан етарли миқдорда озиқлантириш лозим. Биз шуни ҳисобга олиб, ҳар гектар ерга 60—70 тоннадан маҳаллий ўғит солдик. Биринчи ишловда минерал ўғит бердик. Энди ҳар бир культивациядан сўнг экинга, албатта, чиритилган гўнг соламиз.

Эртаки карам ҳосили бирдан етилмайди. Ғози ҳам кечкидан камроқ бўлади. Шунинг учун саралаб узиш керак. Ҳосил бир сидра йиғиштириб олингач, дарров сув берилса, қолганлари бирин-сирин етилаверади.

Масалан, эртаки картошкани олайлик. Бу экинларнинг уруғи экишдан олдин ундириб олинади. Шундай экан, унинг бўртган куртакларини ниҳоятда эҳтиёт қилиб экиш керак. Энди парваришга келсак аввалам бор картошка тез униб чиқади, демак, ишловни барвақт бошлаш керак. Биз картошкани ердан чиқмасданоқ бороналаймиз. Бунда сифатга алоҳида эътибор берилади. Шундан кейин культивация ўтказамиз. Картошка тупининг атрофидаги тупроқ юмшайди, иккинчидан яхши қизийди, учинчидан бегона ўт йўқотилади, картошка тугунчалари яхши ривожланади.

Иложи борича картошка парваришида техникадан унумли фойдаланилгани маъқул.

Картошка сув талаб экин. Ҳар бир ишловдан кейин уч-тўрт кун ўтказиб сув тараш маъқул. Кейинчалик палак ўсиб кетиб агрегатларнинг кириши қийинлашгач, бод-бод суғорилади. Шунда ҳаммаси бўлиб картошка саккиз-ўн марта сув ичади.

Ўтган йили бригадамиз бўйича 1200 тонна маҳсулот топшириб, рекорд кўрсаткичга эришдик. Бу йил ҳосилдорликни янада ошириб, 2000 тонналиқ марраңи эгаллашни кўзлаб, фидокорона меҳнат қиляпмиз.

МУТАХАССИСЛАР МАСЪУЛИЯТИ

Турсунбой ТОЛИПОВ,
бош агроном

✦ ДЕҲҚОНЧИЛИКДА мўл ва таннархи арзон маҳсулот етиштиришнинг асосий гарови тупроқнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ҳар бир комплекс ишлов цикли муддатини қисқартириш, сифатини оширишдан иборат. Мўл ҳосилга тайёргарликни далалар экиндан бўшаши биланоқ бошлаймиз. Мутахассисларимиз аввало маълум картанинг бир неча жойдаги тупроғидан намуналар олиб, кимёвий анализдан ўтказадилар ва тупроқ составини аниқлайдилар. Кейинчалик ана шу ерга экиладиган экиннинг биологик хусусиятлари, агротехникасига кўра маҳаллий, минерал ўғитлар миқдори ва тупроққа солиш муддатларини белгилаймиз. Уруғ ёки кўчатларни экқандан сўнг ана шу ўғитлаш планларига оғишмай амал қилинишини таъминлашга алоҳида эътибор берамиз.

Помидор июнь ойларидан бошлаб ҳосил бера бошлайди. Агар экинга кузгача ўғит солиниб, комплекс ишлов бериб турилса, совуқ тушгунча ҳосил тугаверади. Биз шундай қилиб, ҳар гектар ердан 450—500 центнердан помидор етиштиряпмиз.

Тармоқни интенсивлашнинг муҳим масалаларидан бири экишдан бошлаб ҳосилни йиғиб олишгача бўлган барча жараёнларни механизациялаш масаласидир. Культивация, минерал ўғитлар билан озиқлантириш ҳам механизаторлар зиммасига юклатилган. Аммо, кўпинча, ҳосил йиғиштириб олинаётганда қўл кучига зўр берилади. Шу ўринда Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти ходимлари, биз, сабзаводкорлар учун маҳаллий шароитларга мослашган юқори унумли агрегатларни ишлаб чиқариш ва мавжудларини такомиллаштиришга алоҳида аҳамият беришларини сўрар эдик. Чунки, ёппасига етиладиган баъзи сабзавот маҳсулотларини қисқа муддатларда йиғиштириб олинмаса сифати бузилади, хўжаликнинг экономикасига жиддий зарар етади. Биз шуни назарда тутиб, ҳосил терувчи агрегатлар, хусусан, картошка кавлаш комбайнларидан унумли фойдаланяпмиз. Бошқа экинлар ҳосилини йиғиштиришни ҳам механизация зиммасига юкласак ишимиз янада яхши бўлади.

Ердан интенсив фойдаланишда гап кўп. Бунинг учун алмашлаб экиш схемасига қатъий риоя қилиш керак. Биз шунга эришяпмиз. Оқибатда озуқа экинларидан беда, маккажўхори ва хашаки лавлагини кўпроқ экиб, чорва моллари учун керагича озуқа жамғаришга эришяпмиз.

Ўтган йили иккинчи экин ҳисобида 60 гектар ерга маккажўхори экдик. Бунинг асосий қисми эртаки картошкадан бўшаган майдонларга экилди. Яхши парвариш қилдик. Натижа ёмон бўлмади. Ҳар гектаридан 633 центнердан кўкпоя олдик. Бу йил силос учун экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 700 центнердан ҳосил олиш чораларини кўряпмиз.

Беда алмашлаб экиш схемасида асосий экин, айни вақтда тўйимли озуқа ҳамдир. Шуни ҳисобга олиб, бедапояларни 110 гектарга етказдик. Гектаридан 220 центнердан ҳосил олишни кўзлаб турибмиз. Бедапоялар эрта баҳорда бороналаниб, гектарига 400 килограммдан минерал ўғит солинди.

СИГИР СУТИ ЕМИШИДА

Тожи МИРЗАЕВА,
сут соғувчи

✦ СИГИРНИНГ сути емишида, дейишади. Ана шуни эътиборга олиб, ҳар йили бир ярим йилга етадиган озуқа тайёрлаяпмиз. Ўтган йили об-ҳаво қийинчиликларига қарамай 3900 тонна силос, 750 тонна сомон, 450 тонна беда, 1350 тонна хашаки лавлаги жамғарилганди.

Ҳозир бундан расамади билан фойдаланяпмиз. Қорамолларга берилаётган хашак ёки беда озуқа цехларида қайта ишланиб, унга турли концентратлар қўшилади. Бу сервитамин аралашмани моллар, айниқса, соғин сигирлар хуш кўриб ейди. Фермамизда рацион мутахассислар ёрдамида тузилган. Молбоқарлардан, айниқса, соғин сигирлар рационига тўла амал қилишни талаб қиламиз. Шу туфайли ўтган йили колхозимиз бўйича ҳар бир соғин сигирдан ўртача 4570 килограммдан сут соғиб олдик. Мен боқимимдаги сигирларнинг ҳар биридан 5600 килограммдан сут соғишга эришдим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленумида сигирлар маҳсулдорлигини янада ошириш алоҳида таъкидланди. Чорвадорлар билан пленум қарорларини ўрганиб чиқдик. Шу асосда амалий тадбирлар белгиланди. Бу йил ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 4600 килограммга, ялпи кўрсаткични эса 1400 тоннага етказамиз. Бу соҳада резервлар кўп.

ДАРОМАД ҚАЕРГА САРФЛАНЯПТИ

Шопўлат ЗИЕДОВ,
колхоз бош бухгалтери

✦ БИЗ СИФАТЛИ маҳсулотлар етиштиришга, уларни саралаб, шаҳарликлар дастурхонига етказиб беришга алоҳида эътибор беряпмиз. Сабзавотчиликда бир ердан икки ҳосил олиш ва маҳсулотни эрта етиштириш катта иқтисодий самара бераётир. Ҳаммамизга яхши маълумки, сабзавот маҳсулотларининг нархи сирғанма бўлади. Агар бирон бир экин масалан, карам ёки картошка эртаки қилиб етиштирилса, хўжалик даромади ҳам салмоқли бўлади. Ўтган йили биз шаҳарликлар дастурхонига фақат районда эмас, балки областда биринчилар қаторида карам маҳсулоти етказиб бердик. Оқибатда эртаки карамнинг ўзидан 1 миллион 291 минг сўм даромад қилдик.

Помидор серистеъмол экин. Буни яхши тушунган колхозимиз миришкорлари 90 гектар ерда помидор етиштириб, мўл-кўл ҳосил олишди.

Ирмоқлар бирлашиб, дарё ҳосил бўлади, дейдилар. Сабзавотчилик, картошкачилик ва чорвачиликдаги ҳалол меҳнатларимиз зое кетмади. Колхозимиз бўйича 5 миллион 407 минг сўм даромад қилинди. Бу 1981 йилдагидан 3 миллион сўм кўпдир. Соф фойда 1 миллион сўмдан зиёд бўлди. Шуниси қувончлики, колхозчиларнинг моддий манфаатдорлиги ҳам ошди. Бир иш кунига 12 сўм 29 тийиндан ҳақ тўланди. Ўлмас Комилов, Маликхўжа Валихўжаев, Ниғмат Орипов, Асад Асқаров сингари илғор сабзавотчилар 10—15 минг сўмдан даромад қилдилар.

● Суратларда: (чапдан) хўжаликнинг еттинчи бригадаси бошлиғи Файзи Миразамов. У етакчилик қилаётган коллектив аъзолари бу йил 54 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 500 центнердан сабзавот ҳосили олиш учун курашмоқдалар; эртаки карамга ишлов бериш пайти.

В. Портнов фотолари.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТАСС АПН

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● СОФИЯ. Болгарияда атроф муҳитни муҳофаза қилиш умумхалқ ишига айланди. Ҳозирги кунда табиатнинг экологик тенглигини сақлаб қолиш, ер ва унинг ҳосилдорлигини келгуси авлодлар учун асраш вазифаси турибди. Шу беш йилликнинг ўзидагина давлат бу мақсадлар учун 1,2 миллиард левдан ортиқ маблағ сарфлайди.

Партия ва ҳукумат мамлакат экология, хом ашё, энергетика ва озиқ-овқат проблемаларини бир-бирига боғлиқ йўлни ишлаб чиқди. Фан бунда катта роль ўйнаши керак. Бир қанча институтлар, хўжалик ташкилотлари ва идоралар бу ишга сафарбар этилди.

● ПНОМПЕНЬ. Кампучия Халқ Республикасидаги каучук етиштирувчи асосий марказ бўлган Кампонгам вилоятида гевеязорлар меҳнатчиларининг ишлари якунланди. Йил давомида улар табиий каучук ишлаб чиқариш учун қимматли хом ашё бўлган 35 миллион литрдан ортиқ латекс олдилар. Бу эса план топшириғида кўзда тутилганидан 4 миллион литр кўпдир. Вилоятда гевеязор майдонлари бир йил давомида 10 минг гектар кенгайди.

● ГАВАНА. Куба шоликорлари ўтган мавсумда рекорд ҳосил —460 минг тоннадан ортиқ марварид дон етиштирдилар. Ҳар гектар ердан 38 центнердан дон йиғиштириб олинди. Республика қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари Адольфо Диас ТАСС мухбири билан суҳбатда бу —рекорд кўрсаткич эканлигини қайд этди.

Ҳозирги вақтда Санкти — Спиритус вилоятидаги «Сур— Дель —Хибаро» давлат хўжалиги мамлакатда етиштириладиган шолининг учдан бир қисмини бермоқда. Мамлакатнинг энг ғарбий вилояти —Пинар— Дель—Рио энг катта шоликорлик районига айланди. Бу ерда бутун мамлакатда етиштириладиган шоли ўртача ҳосилдорлигидан бир ярим—икки баравар кўп дон йиғиштириб олинади. Шоли экиш, парвариш қилиш ва ўриб олиш ишларининг ҳаммаси механизациялаштирилган.

● ВЬЕНТЬЯН. Лаос Халқ революцион партиясининг қарорларига мувофиқ малакали медицина кадрларини тайёрлаш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина малакали медицина кадрлари 18 процент кўпайди ва ҳозирги кунда қарийб 10 минг кишини ташкил этмоқда. Мамлакат ўз даволаш муассасаларини ўрта бўғиндаги медицина ходимлари билан тўла таъминлади. Турли шаҳарлар ва аҳоли пунктларида ихтисослаштирилган билим юртлари ташкил этилганлиги эвазига бундай натижага эришилди. Мазкур билим юртларида фельдшерлар ва медицина ҳамширалари тайёрланади.

Совет Иттифоқи, бошқа социалистик давлатлар ЛХДРга соғлиқни сақлаш системасини мустаҳкамлашда кўмаклашмоқдалар. Улар касалхоналар, даволаш —профилактика муассасаларини қуришда кўмаклашмоқдалар, замонавий ускуналар, дори-дармонлар етказиб бермоқдалар. Лаослик кўпгина йигит ва қизлар қардош социалистик мамлакатларнинг олий медицина ўқув юртларида таълим олмоқдалар.

(ТАСС, 4 апрель).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БЕРЛИН

Берлиндаги мебель комбинатининг меҳнаткашлари беш йилликнинг шу йили топшириқларини тўла ва ошириб бажариш юзасидан социалистик мусобақада ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар. Шу корхона ишлаб чиқариш илғорлари конференциясининг қарорига мувофиқ, бу йил пландан ташқари 10 миллион маркаликдан кўпроқ мебель ишлаб чиқарилиши лозим.

Берлиндаги комбинат — ГДР пойтахтининг энг навқирон корхоналаридан бири. Бироқ бу ерда ҳар йили ишлаб чиқариш ҳажми 5—7 процент кўпайиб бормоқда. Комбинатда ташкил қилинган конструкторлик бюросининг бу соҳадаги хизмати каттадир. Бу бюро маҳсулотнинг янг турларини ўзлаштириш, илғор тажрибани оммалаштириш, ишлаб чиқариш участкаларини реконструкция қилиш билан шуғулланмоқда.

● ГААГА

Голландиядаги Делфт шаҳрининг муниципал кенгаши шаҳар аҳолисига мурожаат қилиб, уларни Америка янги ракета — ядро қуролининг Ғарбий Европада, шу жумладан Голландияда жойлаштирилишига қарши ўтказиладиган умуммиллий намойишда ялпи қатнашишга чақирди. Намойиш Гаагада ўтказилади.

НАТО раҳбарлари ва Қўшма Штатлар томонидан қилинаётган ва тобора ўсиб бораётган тазйиқни ўз бошидан кечираётган мамлакат ҳукумати ўша пайтга бориб Американинг қанотли ракеталари Голландия территориясида жойлаштириладими ёки йўқми деган савол юзасидан узил-кесил қарор қабул қилиши керак. Намойиш ҳам худди шу пайтда ўтказилади. Мамлакатдаги асосий сиёсий партияларнинг кўпчилиги, шунингдек Нидерландия касаба союзлари федерациясининг раҳбарлари ҳам НАТОнинг ракета режалари йўлида қудратли тўғоноқ бўлиб хизмат қилиши лозим бўлган шу намойишда қатнашажакларини билдирдилар.

● БРЮССЕЛЬ

«Шаҳар сизга апрель ойи учун иш ҳақи тўлай олмайди. Биз сиздан қарздор бўлиб қоламиз. Бу ҳужжат молия ва солиқ муассасаларида сизга ўзларингизни оқлаш учун хизмат қилиши мумкин». Бельгияда катталиги жиҳатидан иккинчи ўринда турган Льеж шаҳридаги маъмурий аппаратда ва коммунал хизмат системасида банд бўлган ишчилар ва хизматчилар шундай мазмундаги билдириш хатлари олишди. Шаҳар бургомистри Эдуард Клоз бўлиб ўтган матбуот конференциясида Льеж иш ҳақини тўлаш қобилиятига эга эмаслигини расмий равишда эълон қилди.

Шаҳарнинг қарзи 12 миллиард франкни ташкил этади, унинг шу йилги бюджети эса қарийб ярим миллиард камомат билан режалаштирилган.

Льежнинг аҳволи Бельгиядаги катта шаҳарлар учун типик воқеадир. Масалан, Бельгия пойтахтининг қарзи 3,8 миллиард франкга бориб қолди, унинг бюджетининг бу йилги камомати эса камида 345 миллион франкни ташкил этади. Монс, Антверпен, Намор, Гент шаҳарларида ҳам ана шундай вазият вужудга келди.

● ҒАРБИЙ БЕРЛИН

Ғарбий Берлиннинг тикувчилик саноати чуқур тушкунликни бошидан кечирмоқда. Бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида хабар қилинганидек, бултур тармоқдаги 13 корхона ёпилган эди. 1978 йилдан 1981 йилгача бўлган давр ичида салкам 50 та корхона ёпиб қўйилди. Бу корхоналарда уч мингдан кўпроқ киши ишларди.

Касаба союзлари бу йил тикувчилик саноатида аҳвол янада кўпроқ ёмонлашажагини таъкидламоқдалар.

(ТАСС).

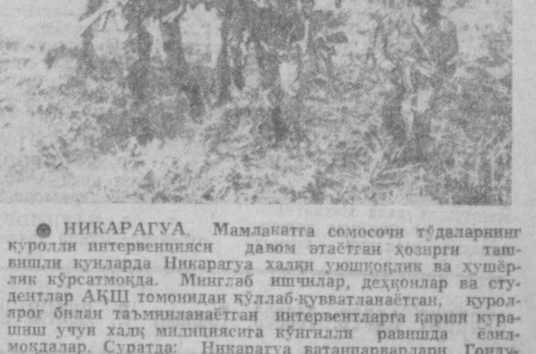

● НИКАРАГУА. Мамлакатга сомосочи тўдаларнинг қуролли интервенцияси давом этаётган ҳозирги ташвишли кунларда Никарагуа халқи уюшқоқлик ва ҳушёрлик кўрсатмоқда. Минглаб ишчилар, деҳқонлар ва студентлар АҚШ томонидан қўллаб-қувватланаётган, қурол-яроғ билан таъминланаётган интервентларга қарши курашиш учун халқ милициясига кўнгилли равишда ёзилмоқдалар. Суратда: Никарагуа ватанпарварлари Гондурас билан чегара жойларни текшириб чиқишяпти.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

ҲАҚИДА ЎЙЛАР

рактерлар худди киноленталардагидек жонли, ҳаётий ифодаланган бу асар СССР халқларининг метиндек мустаҳкам дўстлигига, сўнмас Ватан туйғусига муносиб гимндек янграши билан мафтункордир.

Улуғ Ватан урушидаги умумхалқ жасоратининг ҳар бир қатрасини жонли, ҳаётий эпизодларда бадиий ёритиш имкониятини қўлдан бермаслигимиз керак. «Ёш гвардия» нашриёти «Садоқат» циклида чиқараётган тўпламлар тақдирга лойиқ. Лекин унинг ўтган йилги китобидан бадиийликдан узоқ хабар, мақола типидаги материаллар (А. Ҳожибоев, Ҳ. Содиқов, А. Тўйчиев) ўрин олганлиги эътироз туғдиради. Бир вақтлар уруш хотираларидан ташкил топган «Шонли саҳифалар» (1947 йил), «Мардлик қиссалари» (1958 йил) типидаги йирик ва махсус тўпламлар нашр этилгуси эди. Балки талабчанлик асосида ёндошиб уруш хотиралари ва бошқа жанрларда шу мавзуда яратилган намуналарни саралаб олиб, вақти-вақти билан юқоридагидек тўпламлар нашр этиб туришни тиклаш фойдалидир.

Ҳозирги ҳаётимизга ҳамнафас болалар ва ўсмирлар ҳаётини, уларнинг ўй-фикрларини, борлиққа қизиқишларини, инсонийлик фазилатларини сингдира боришларини мужассам этган ёш замондошларимиз образларини яратиш, айниқса, муҳимдир. Ўтган йили прозамизда яратилган шу руҳдаги асарлар орасида иккита қиссага эътиборни тортишни истардим.

Фарҳод Мусажоновнинг «Булоқ суви» қиссасида мактаб ўқувчиларида инсонийлик туйғуларининг ёшлик чоғидан томир ота боришини кўрсатиш ният қилинган. Автор ота-онаси ёш чоғида ҳалок бўлиб, бувисининг тарбиясида ўсган Рихсивой образини жонли ва ҳаётий чизади. У асарда салгина гапдан ҳадиксирай верадиган жиззакироқ, ўрни келса чиранчиқликдан, қўрсликдан қайтмайдиган, ўз қадрини билган, дўстларга самимий, меҳрибон, табиат сирларига ошиқ романтик кайфиятларга мойил ўқувчи бўлиб индивидуаллашади.

Бутун қисса давомида, изчил бўлмаса-да, кўпчилик ўринларда Рихсивойда кишиларни ёқлаш, уларга меҳр туйғуси билан қараш ҳиссининг куртак чиқара боришини бадиий кўрсатиш ёзувчи назаридан четламайди.

Қиссадаги бош нуқсон унинг ғоявий-эстетик яхлитлиги тўла таъмин этилмаганлигидир. Ғоявий ниятни, уни ифодачиси бўлган характерларни ечувчи конфликт яхлитлик касб этгандагина мақсадга тўла эришиш мумкин. Қиссада конфликт ҳар бир бўлимда ўзига хос бўлиб изчил ва ягона йўналишда кечмайди. Асарнинг қизиқарли бўлишини таъмин этган Рихсивой билан Санжарнинг тўқнашуви сюжет давомида ҳеч қандай из қолдирмайди.

Таниқли ёзувчи С. Анорбоевнинг болалар ва ўсмирлар адабиёти тараққиётига улуш қўшиб келаётганлиги таҳсинга лойиқ. Унинг ўтган йилги «Сузиб борар архарлар» номли қиссаси шундай асарлардандир. Ёзувчи чорвадорлар ҳаётини яхши билиши, уларнинг ўй-фикрлари, турмуш тарзлари, кўнглига яқин ва қадрлилиги асарда сезилиб туради. Унда инсон табиатнинг узвий зарраси ва унинг бағридаги камёб жонзодларни асраб-авайлаш ғояси олға сурилади, ёзувчи қаҳрамони характерини ривожлантиришда архар образини мустақил эстетик қимматга молик даражага олиб чиққан. Ундан автор қисса сюжетини шакллантирувчи муҳим омил ва барча образларининг инсоний ҳамда ғайри инсоний сифатларини очишда фойдаланади.

Лекин афсусланадиган ўрни шундаки, ёзувчи асарнинг қизиқтирувчанлигини, характерлар кескинлигини кучайтирувчи омилларни ривожлантирмайди.

Эртак жанри болалар ва ўсмирларнинг жон-тани. Бу жанр кенг имкониятларга эгалиги ва таъсирчанлиги билан алоҳида ўринда туради. Ўтган йили бу жанрда Ҳабиб Пўлатов, Муҳаммад Хайруллаевлар ижод қилишди. Улар орасида Худойберди Тўхтабоевнинг халқ ижоди руҳидаги эл-юртпарварлик, халқ билан бирдамлик руҳидаги «Полвон қишлоқ», дўстлик, ҳамдардлик туйғуларини қадрлашга чорловчи «Қабр тошга битилган ёзув» номли икки асари образларнинг жонлилиги, болаларни эзгуликка даъват этувчи тиниқ ғоялари билан ажралиб туради. Айниқса, кейинги эртак содда ва самимийлиги билан эътиборли. Бу эртак асарда ғояни воқеалар оқимига сингдириб аниқ ифодалаш муҳимлиги томонидан ибратли. Қуён Тулки, Бўри, Айиққа яхшилик қилади. Вақти етиб улар Қуёнга ҳам қарзларини қайтаришади. Бироқ дўстлар хурсандчилиги учун ичилган ичимлик фожиага олиб келади. Улфатлар кайфда Қуённи газак қилиб юборишади. Ана ичимликнинг қора иши.

Умуман олганда, насрий эртакчилик суст ривожланаётганлигини айтиш керак. Хусусан, мактабгача ва мактаб ёшидаги кичик болаларни сеҳр кучи билан ўзига маҳлиё этадиган, маънан бойитадиган, ҳаёлий кучга қанот боғлаб, бардамлик бағишлайдиган идеал қаҳрамонлар гавдаланган бақувват эртаклар яратилмаётир.

Хуллас, болалар ва ўсмирлар прозасини юксалтиришда, уни ҳозирги талаб даражасига кўтаришда бадиий маҳорат, чинакам санъаткорлик ҳал қилувчи ўринда турганлигини қайта-қайта таъкидлашга ҳақлимиз.

Б. ИМОМОВ,
филология фанлари доктори.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ТАНДИР ТЎЛА НОН

Магазинга киришингиз биланоқ турли хил сифатли нон маҳсулотларини кўриб кўз қувонади.

— Район нон комбинатида комсомол-ёшлар бригадаси ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ,— дейди комбинат комсомол ташкилоти секретари Ольга Гриева, — лекин ёшлар бу касбни тез орада пухта ўзлаштириб олишди.

Дарҳақиқат, М. Н. Лашкейвич бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси нонвойларининг қўли-қўлига тегмайди. Райҳон Эгамова ва Абдунаби Қосимовлар машинада қорилаётган хамирни моҳирлик билан зуваладарга ажратишмоқда. Опа-сингил Қўйсин ва Раъно Норменовалар уларга шакл беришмоқда. Матлуба Оққулова, Муқаддас Тешабоева ва Мария Никитчиналар эса қип-қизил бўрсилдоқ нонларни олишмоқда.

Бу йил бригада аъзолари меҳнаткашлар дастурхонига 1527,6 тонна нон тортиқ қилади. Маҳсулот сифатини яхшилашга эришиш учун бу ерда янги усул ва илғор тажрибалардан кенг фойдаланилмоқда. Натижада ойлик, квартал планлари 102—105 процент этиб бажарилмоқда.

З. ИСРОИЛОВ,
Ғалаба райони.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ —83»

«ЭРТАНГИ ДАРС»

КОМИЛ Ёрматов номидаги «Ўзбекфильм» киностудияси режиссёри Аҳрор Акбархўжаев мактаб ҳаётини акс эттирувчи «Эртанги дарс» бадиий фильми устидаги ишни ниҳоясига етказди.

Олий ўқув юртини тугатган Музаффар Самадий Галатепа қишлоғига ишга келади. Музаффар олдида қийин вазифа турар эди. У ёш авлодни келажакка ишонч билан қарашга ва яхшиликка ўргатмоғи лозим... Уни мактабда бир неча ўқитувчи уддалай олмаган синфга раҳбар қилиб тайинлашади. Бу синф ўқувчилари устидан ўқитувчилар шикоят қилишгани-қилишган. Уларнинг фикрича, бу синф ўқувчилари ҳаддан ташқари шўх, дарсларни эса суст ўзлаштиради. Бу гаплардан ёш ўқитувчи тушкунликка тушмайди. У ишни болалар билан суҳбат ўтказишдан бошлайди. Натижада у ўқувчилар билан ишлаш мумкинлигига ишонч ҳосил қилади.

Музаффар Самадий ўқувчиларга физика фанидан дарс бериш билан бирга, уларда туғилиб-ўсган ўлка тарихига қизиқиш уйғотади. Шу билан бирга у ўзининг чуқур билими, ҳар қандай саволларга тўғри ва аниқ жавоб бера олиши билан ўқувчилар эътиборини тортади. Аста-секин Музаффар ўқувчиларнинг ишончли ва содиқ маслаҳатгўйига айланади. Бу муваффақиятга у кўпгина қийинчиликларни матонат билан енгиш орқали эришади.

Мазкур фильм сценарийсини ёш ёзувчи Мурод Муҳаммад Дўст ёзган бўлиб, у бош қаҳрамон — Музаффар Самадий образини ҳам яратди. Шунингдек, картинада таниқли ўзбек кино усталари Зикир Муҳаммаджонов, Ғани Аъзамов, Ҳамза Умаров, Бахтиёр Ихтиёровлар ҳам иштирок этишган.

А. ЕТМИШБОЕВ.

БИЛИМ ЮРТИДА — ТЕЛЕСТУДИЯ

— Ассалому алайкум, ўқувчи дўстлар. Билим юртимиз студияси бугунги кўрсатувларини бошлайди. Бугун сиз...

Бекобод район педагогика билим юрти телевизион студиясининг дикторлари С. Бердиева ва Л. Абламетовалар ҳар куни телекўрсатувларни ана шу сўзлар билан бошлайдилар. Билим юртида мана бир йилдирки, телестудия ишлаб турибди. Талабалар мавжуд бешта телевизор орқали ҳар куни 20 минутдан икки марта ўзлари тайёрлаган кўрсатувларни томоша қиладилар.

Билим юрти маъмурияти ўқувчилар фикрлаш қобилиятини кенгайтиришда, фанларни пухта ўзлаштиришда яқиндан ёрдам бераётган бу техник воситани янада кенгайтиришни кўзда тутмоқдалар.

Суратларда: ўқувчи дикторлар навбатдаги кўрсатувни олиб боришмоқда; телестудия директори Холмирза Султонов кўрсатувни видеомагнитофонга ёзиб олмоқда.

М. Қорабеков фотолари.

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ

ВАТАН МАДҲИ ЎҚУВЧИЛАР ТАСВИРИДА

РЕСПУБЛИКА Рассомлар союзининг кўргазма залида шу кунларда Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва Рассомлар союзи ташаббуси билан «Республика ёш талантлар ижоди—жонажон социалистик Ватанга» мавзуида тасвирий санъат асарлари намойиш этилмоқда.

Бу анъанавий кўргазмада ҳаваскор рассомларнинг 3000 дан ортиқ асарлари ўрин олган. Ҳайкалтарошлик, рангтасвир, наққошлик, каштачилик каби жанрларда яратилган бу ажойиб асарлар ўқувчиларнинг тўгарак ва маданият саройларида моҳир устозлардан таълим олаётганликларидан далолат беради.

Кўргазма залига кирган киши келажакда мўйқалам усталари сафидан муносиб ўрин олиши мумкин бўлган истеъдодли ҳаваскорларнинг санъатига тан бериши аниқ. Залнинг биринчи қаватига Тошкент шаҳрида яшаб, таълим олаётган болаларнинг асарлари қўйилган. Уларнинг ҳар бир иши катта меҳнат ва иштиёқ натижасида вужудга келганини ҳис қиласан, киши.

12 ёшли А. Аронов ва А. Покровскийларнинг «Тошкент — 2000-йилда» деб номланган картинаси, айниқса, кишини ўзига жалб қилади. Унда осмонга бўй чўзган пурвиқор бинолар, икки қаватли автобусларнинг ҳаракати тасвирланиши —бу кичик рассомларнинг ҳаётни теран тушунишга интилиши ва фантазиясининг кучли эканлигини кўрсатади. Шунингдек, 12 ёшли С. Бабичевнинг «Халоскорлар», Р. Цойнинг «Қишки каникулда», 16 ёшли М. Мақсудовнинг «Ўзбекистон» меҳмонхонаси» каби суратларни яратишда болалар акварелдан усталик билан фойдаланганлар.

Кўргазма залининг иккинчи қаватидаги асарлар мавзуси ранг-баранг. Унда республика ёш талантларининг турли санъат асарлари намойиш қилинмоқда. Қунт билан ишланган чиройли ўйинчоқлар, ёғочдан ясалган турли бадиий шакллар, кашталар, тўқилган кийимлар, нақшинкор стуллар томошабинда ёркин таассурот қолдиради.

Н. Островский номли пионер ва ўқувчилар саройи вакилларининг ўймакорлик санъати кўпчиликнинг эътиборини тортади. Т. Исамуҳамедовнинг уч қиррали, Х. Маликов ва К. Ахамовларнинг олти қиррали стуллари, Ф. Раҳимхўжаев ясаган бежирим қутича, Р. Алиев, А. Халилов ва Ш. Пўлатовларнинг нафис нақшли ишлари шулар жумласидандир.

Табиат манзараларини тасвирлашда энг зарур бўёқни ишлата билиш, шунингдек, янги образлар яратиш ҳар бир рассомдан катта меҳнат ва истеъдод талаб қилади. Кўргазмага қўйилган қизиқарли асарлар ёш санъаткорларнинг бу борадаги муваффақиятли изланишлари самарасидир. Хусусан, чинозлик Т. Пузиревнинг «Эски бозор», Оржоникидзе районидан В. Малиновскаянинг «Бозор», Н. Раҳимованинг «Раққоса», Коммунистик районидан Н. Қўрғонбоевнинг «Манзара», А. Асановнинг «Диёр таронаси», пискентлик А. Худойқуловнинг «Бўлажак рассомлар», «Манзара», Янгийўл шаҳридан Э. Сайфуллинанинг «Космосга йўл», Тошкент районидан Г. Умарованинг «Табиат» картиналари областимиз мактаб ўқувчилари орасида тасвирий санъатга меҳр-муҳаббат қўйган болалар кўпчиликни ташкил этиши ва бу ёшлар рассомчилик санъати сирларини моҳирлик билан ўрганиб бораётганлигидан далолат беради.

Д. ҚОДИРОВА.

● **ЯҚИНДА** режиссёр Элёр Эшмуҳамедов етакчилигида суратга олинган «Даҳонинг ёшлиги» номли бадиий фильмнинг премьераси бўлиб ўтди. Бу янги картина улуғ аллома Абу Али ибн Синонинг ёшлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Суратда: ана шу фильмдан кўриниш: (чапдан) Ибн Сино ролида ёш актёр Бахтиёр Зокиров, унинг отаси — Ботир Зокиров.

А. Лопатин фотоси.

ЁШЛАРГА МУРАББИЙ

Мактабимизда 15 нафар коммунист бор. Улар ўқувчиларга таълим-тарбия беришда бир ёқадан бош чиқариб ишлашмоқда. Коммунистлар педагоглар Советида, метод бирлашмалар йиғилишларида ўз маслаҳатлари, ёшларга тажриба ўргатишлари билан намуна бўлаётирлар.

Айниқса, коммунистларнинг мураббийчилик ҳаракати ибратлидир. Бу ишда Х. Мамедова, Л. Лемихова, Л. Старцева, Ж. Самиғовалар активлик кўрсатишяпти.

М. САЙДБОЕВА,
Оққўрғон районидаги Ҳамза номли 6-ўрта мактаб ўқитувчиси.

КИНОМЕХАНИКЛАР ҲАЁТИДАН

УНИ ҲАММА КУТАДИ

КОЛХОЗ клубида янги фильм намойиш этилаяпти, зал томошабинлар билан тўлган. Мана, фильм ҳам ниҳоясига етди. Чироқлар ёнди, лекин одамлар ўз жойларидан жилмадилар. Минбарга киномеханик кўтарилди, у томошабинлар билан фильмнинг ғоявий-бадиий мазмуни тўғрисида ўртоқлашди. Уларни қизиқтирган саволларга жавоб берди... Ҳа, ҳақиқатдан ҳам Муҳаммаджон Комилов қаерга бориб кино қўймасин, уни санъат мухлислари илиқ қарши олади. Чунки Муҳаммаджон ака фақат киномеханик эмас, балки толмас кино тарғиботчиси ҳамдир.

Муҳаммаджон Комилов мана шундай ўз касбининг устаси бўлган киномеханиклардан биридир. Муҳаммаджон акани Янгийўлда танимаган киши кам топилади. У мана 35 йилдирки, Янгийўл район кинолаштириш бошқармасида кўчма киноаппаратурага механиклик қилиб келади. Доимо ўзига топширилган план ва мажбуриятларни ортиғи билан адо этади.

Ҳар касбнинг ўзига хос нозик томонлари бор. Муҳаммаджон ака ўз ишининг барча сир-асрорларини мукаммал эгаллаган. У томошабинларни кинофильмларга жалб этиш, қишлоқ аҳолиси савиясига қандай асарлар мос келишини яхши билади. Баъзан у томоша бошланишидан олдин, агар фильм ўзбек тилига таржима қилинмаган бўлса, унинг асосий мазмуни билан томошабинларни таништиради, уларнинг бундан кейин қандай фильмлар кўриш истаклари борлигини сўраб-суриштиради.

Бу тажрибалари билан М. Комилов доимо ўз ҳамкасблари билан фикрлашади. бугунги қишлоқ механиги олдида турган муҳим вазифалар нима эканлигини уларга тушунтиради.

Ҳар йили пахта терими мавсумида дала меҳнаткашлари ва олийҳиммат ҳашарчиларга маданий хизмат кўрсатишда Муҳаммаджон ака ҳамиша фаоллик кўрсатади. Ёнига «КИНО» деб ёзилган машина райондаги Калинин ва Ҳ. Турсунқулов номли, «Партия XXI съезди», «СССР 60 йиллиги» колхозлари ва бошқа хўжаликларнинг дала шийпонларида тез-тез пайдо бўлиб, тажрибали киномеханик қишлоқ аҳолисига бадиий ҳужжатли ва турли мавзудаги илмий-оммабоп фильмлар намойиш этади.

М. Комилов доим ўзининг сиёсий-ғоявий савиясини ошириб боради ва ўз тажрибаларини шогирдларига ўргатади. Кўп йиллик меҳнати давомида у 50 га яқин муносиб шогирдлар етиштирди, Ҳ. Ҳожиев, Д. Қолдибеков, М. Ҳамроев, Г. Иванков каби киномеханиклар бугунги кунда мустақил меҳнат қилишмоқда. Улар ўз устозлари Муҳаммаджон акадан бениҳоя миннатдор.

М. Комилов оиласини ҳақли равишда «киночилар оиласи» деб аташади. Чунки у кишининг фарзандлари — Ҳамиджон, Раҳимжон ва Обиджонлар ҳам ота изидан бориб, пешқадам киномеханиклар қаторидан жой олишди. «Меҳнат қилган — элда азиз», дейди халқимиз. Айниқса, ўз ишига меҳр қўйган, бурчига сидқидиллик билан ёндошган кишилар эл-юрт эътиборини қозонади. Янгийўл район кинолаштириш бошқармасининг киномеханиги М. Комилов ҳам шундай эъзозга сазовор. Аҳолига кино хизмати кўрсатишни яхшилашдаги кўп йиллик хизматлари эвазига М. Комилов «Ҳурмат Белгиси» ордени, «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали ва «СССР Кинематографиясининг аълочиси» нишони билан тақдирланди, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғига сазовор бўлди.

Э. ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон кино санъати музейининг директори.

А. КАРИМОВ,
музейнинг илмий ходими.

● ФУТБОЛ

САФАРДАГИ ҒАЛАБА

«ПАХТАКОР» мамлакат футбол чемпионатининг навбатдаги учинчи турида Донецк шаҳрида маҳаллий «Шахтёр» командаси билан куч синашди. Кончилар бундан аввалги икки ўйинни сафарда ўтказиб, икки муҳим ғалабани қўлга киритишган эди. Шунинг учун украин футбол шинавандалари ўз командаларидан чиройли ўйин кутишди. Шундай бўлди ҳам. Ўйин майдон эгаларининг устунлигида ўтди. «Шахтёр» кетма-кет ҳужум уюштирди. Пахтакорчилар эса ҳимояга зўр бердилар, айни вақтда қарши ҳужумга ўтиб турдилар. Ана шундай қарши ҳужумларнинг бири майдон эгалари учун жуда қимматга тушди. Ўйиннинг 60-минутида пахтакорчи Геннадий Денисов майдон эгалари дарвозасига учрашув тақдирини ҳал қилган ягона тўпни киритди.

Пахтакорчилар мамлакат биллур совринининг финалчиси бўлган коллектив устидан ғалаба қозониб, муҳим икки очкони қўлга киритдилар. Шу куни бўлиб ўтган қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Торпедо» (М) — «Арарат» — 2:1, «Днепр» — «Зенит» — 1:0, «Жальгирис» — «Динамо» (Тб) — 0:0, «Нистру» — «Спартак» — 1:6, «Черноморец» — «Динамо» (М) — 1:0, «Динамо» (Мн) — «Нефтчи» — 1:0.

Командаларнинг турнир жадвалидаги ўринлари қуйидагича:

	У.	Т.	О.
«Торпедо» (М)	3	3—1	5
«Арарат»	3	4—2	4
«Металлист»	3	4—2	4
«Шахтёр»	3	3—2	4
«Динамо» (Тб)	3	2—0	4
«Пахтакор»	3	3—2	4
«Спартак»	3	8—4	3
«Зенит»	3	3—2	3
«Черноморец»	2	2—1	3
«Днепр»	3	2—2	3
«Жальгирис»	3	0—0	3
«Динамо» (Мн)	3	4—5	3
ЦСКА	3	1—2	3
«Динамо» (К)	3	2—4	2
«Динамо» (М)	3	1—2	2
«Нефтчи»	3	0—2	1
«Нистру»	2	2—7	1
«Торпедо» (Кт)	3	1—4	0

«Пахтакор» 8 апрель куни Днепропетровскда «Днепр» командаси билан навбатдаги тур учрашувини ўтказади.

ҚИШЛОҚ ШИФОКОРЛАРИ

МАНЗУРА

ИНСОННИНГ ўз касбига бўлган меҳри унинг олдида турган қийинчиликларни мардонавор енгиб ўтишга қанот бағишлайди. Шифокор учун даво топган бемор юзидаги табассумни кўришдан ҳам ортиқроқ бахт йўқ. Эндигина ўрта мактабни битирган Манзуранинг ҳаёлида қаттиқ ўрнашиб қолган бу орзуларни амалга ошириш учун қиз ҳаётнинг қийин довонларидан ўтмоғи керак эди.

Ўрта мактабни битиргач, Манзура ТошМИнинг даволаш факультетига ўқишга кирди. Имтиҳонларни муваффақиятли топшириб, биринчи курсга қабул қилинди. Студентликнинг бедор ва сермашаққат даври, амалий практикалар талабадан ўта зийракликни ва чуқур билимни талаб қилди. Манзура ҳеч иккиланмади, шифокорлик сирларини чуқур эгаллай бошлади. Ёш мутахассис-врач 1975 йили институт йўлланмаси билан Тошкент область касалхонасида иш бошлади. Ҳозирга қадар эса у Коммунистик районидаги Я. М. Свердлов номли область физиотерапия шифохонасида эл олқишига сазовор бўлиб келаяпти. Манзуранинг ҳалол меҳнати тезда кўпчиликка манзур бўлди. Ўз касбини жондан севган хушмуомалали шифокорни физиотерапия бўлимининг мудири қилиб тайинлашди. Тиниб-тинчимас Манзура институтда олган билимларини илғор медицина фани ютуқлари билан омухталаштириб, Гиппократнинг «Фақат табиатнинг ўзигина барча зарур нарсалардан фойдаланиб қолмасдан, балки бемор ҳам, теварак-атрофдагилар ҳам, ташқи муҳит ҳам табибга унинг фаолиятида кўмакдош бўлмоғи лозим» деган кўрсатмаларига амал қилиб иш тутаяпти.

Манзура шифохона партия ташкилотининг секретари, район советининг депутати сифатида жамоатчилик ишларини сидқидилдан бажармоқда. Болалик оналарни ишга, фарзандларни эса боғчага жойлаштириш, улар соғлиғидан мунтазам хабардор бўлиш, район аҳолиси орасида медицина пропагандасини кучайтириш ва касалликларнинг олдини олиш каби муҳим ишларда фаоллик кўрсатмоқда.

М. Холмирзаева районда чиқаётган «Суръат» газетасининг актив қатнашчиси ҳамдир. У газета саҳифаларида медицина ва болалар касалликларини олдини олиш ҳақида ёш оналарга қимматли тиббий маслаҳатлар беряпти.

Эл соғлиғи —юрт бойлиги, дейди халқимиз. Манзура ана шу муқаддас бойлигимизни мустаҳкамлаш ва муҳофаза қилишда қалб ҳарорати, билим ва ғайратини сира аямаяпти. Шифохонанинг таклиф ва мулоҳазалар дафтаридаги миннатдорчилик билан тўлиб-тошган сўзлар фикримизнинг ёркин далили ҳисобланади. «Қадрли Манзура Холмирзаева! Сизга Янгийўл районидан 10 фарзанднинг онаси Р. Ҳусанова ёзаяпти. — Мени бир неча йиллардан бери бош оғриғи безовта қилиб келарди. Кўплаб врачлар муолажасида бўлдим, лекин оғриқ йўқолмади. Сизнинг шифобахш қўлларингиз, ширин сўзларингиз туфайли хасталигим чекинганини ҳис қилдим. Икки йилдирки бу дарддан батамом фориғ бўлиб кетдим. Айниқса, йиллар давомида парвона бўлаётган турмуш ўртоғим ва болаларимнинг қувончини айтмайсизми! Сизга чин юракдан миннатдорчилик билдираман. Ишингизга ривож тилайман, умрингиздан барака топинг!».

...Мана, шифохонадан чеҳрасида бахт ва саломатлик, мамнуният балқиб турган аёл чиқиб келяпти. «Оиламизнинг, болаларимизнинг севинчларини сўз билан ифода қилиш қийин. Мен мана шу даргоҳда дардларга малҳам бўлаётган қўли гул Манзура Холмирзаева ва унинг ҳамкасбларидан бир умр миннатдорман», — дейди Бекобод районидаги «Далварзин» совхози 4-бригадаси ишчиси И. Ҳайдарова. Манзурахон бундай қалб сўзларига жавобан камтарлик билан жилмаяди.

Биз Манзурахон билан учрашганимизда келгуси иш режалари ҳақида сўрадик.

—Ҳар бир врач каби мен ҳам катта орзулар билан яшаяпман, — деди у. —Кейинги йилларда болалар касалликлари бирмунча камайган бўлса ҳам, ҳали оналик ва болаликни муҳофаза қилиш борасида қиладиган ишларимиз анчагина. Хусусан, янги туғилган чақалоқлардан шифокорлар ўз вақтида хабар оляптилар, деб бўлмайди. Областимиз физиотерапия шифохонаси врачлари партия ва ҳукуматимизнинг кейинги йилларда элимиз соғлиғини мустаҳкамлаш йўлидаги кўрсатмаларини изчил амалга оширишни шарафли вазифамиз деб биладилар.

Й. АЪЛОЕВ,
Т. МАҲМУДХЎЖАЕВ.

ҚАТРА ХАНДАЛАР

ВРАЧ ҚАБУЛИДА

— Доктор, айтганингиздек, мен кўпроқ сабзи есам кўзларимнинг хиралашуви йўқоладими?

—Бўлмасам-чи! Сиз бирон бир қуённинг кўзойнак таққанини кўрганмисиз?!

ЭНГ ЯХШИ ДОКТОР

— КАСАЛИНГИЗНИНГ асосий айбдори — ичкилик! —деди врач бир беморга.

—Ҳамма айбни менга тўнкамаган биринчи ва энг яхши докторни энди учратдим, —деди хурсанд бўлиб кетган бемор.

ТАҚЛИДЧИ БОЛАЛАР

ОТА ва она ишдан келса, ўғил-қизлари бир жойда жам бўлиб ўтиришибди:

— Нима бўлди, болаларим? Нега ҳовлида ўйнамай, бу ерда қовоқ солиб ўтирибсанлар? Санларга нима бўлди? —деб сўради ота.

—Биз катта кишилар ўйинини ўйнаяпмиз, — жавоб беришди болалар.

КЎП СЎРАШГАНИ УЧУН

— КУНДАЛИК дафтарингда «икки» баҳолар нега кўп — деб сўради ота ўғлидан.

—Мендан кўп сўрашадида —деб жавоб қилди Йўлдош.

Тўпловчи: С. ҒАФУРОВ.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

С. И. СТРЕЛКОВ НОМИДАГИ 9-ШАҲАР ПОЛИГРАФЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
янги ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ҲАРФ ТЕРУВЧИЛАР, ЛИНОТИПЧИЛАР, ПЕЧАТНИКЛАР, МУҚОВАЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

8—10 синф ҳажмида маълумотга эга 15—18 ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

8 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар 3 йил ўқийдилар, тўлиқ ўрта маълумот ва касби тўғрисида диплом оладилар.

Ўқувчилар бепул уч маҳал овқат ва кийим билан таъминланадилар.

10-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар бир йил ўқийдилар ва ойига 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар Москва, Львов полиграфия институтларига, Тошкент тўқимачилик саноати институтининг полиграфия бўлимига ўқишга юбориладилар.

Билим юртида ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади ҳамда меҳнат стажига киради. Муҳтож бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртида 6 ойлик бичиш ва тикиш курслари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт секциялари ишлаб турибди.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Чилонзор району, Нурхон кўчаси, 21-уй (метронинг «СССР 50 йиллиги» станцияси).

СОКОЛЬСК ЦЕЛЛЮЛОЗА-ҚОҒОЗ ТЕХНИКУМИ КУНДУЗГИ, КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

техник-технолог; целлюлоза-қоғоз ишлаб чиқариши, ёғоч плиталар ва пластиклар ишлаб чиқариши, ёғоч-химия ишлаб чиқариши;

техник-механик, целлюлоза-қоғоз ва ёғоч-химия саноати корхоналари ускуналари бўйича;

бухгалтер: бухгалтерлик ҳисоби;

техник-планлаштирувчи: целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати корхоналарида планлаштириш;

техник-электрик: саноат корхоналари ва қурилмалари электр ускуналари бўйича.

8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Маълумоти тўғрисидаги аттестатида 4 ва 5 баҳоларга эга бўлган шахслар эса қуйидаги ихтисослар бўйича имтиҳонсиз қабул қилинадилар: целлюлоза-қоғоз ишлаб чиқариши, ёғоч плиталар ва пластиклар ишлаб чиқариш, целлюлоза-қоғоз ва ёғоч-химия саноати корхоналари ускуналари, ёғоч-химия ишлаб чиқариши, бухгалтерлик ҳисоби

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ — БАРЧА ТЕХНИКУМЛАР УЧУН УМУМИЙ.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчилар техникумни тугатгач Тошкент қоғоз фабрикасига ишга юбориладилар.

Ўқишга йўлланмалар бериш билан боғлиқ масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Куйбишев шоссеси, 23-уй, кадрлар бўлими (5, 12, 26-автобусларнинг «Узбум» бекати). Телефон 91-68-10.

Тошкент область ижроия комитетининг

МЕҲНАТ БЎЛИМИ

РСФСРнинг ПРИМОРЬЕ ЎЛКАСИ, ҚОЗОҒИСТОН ССРнинг ЦЕЛИНОГРАД, ТЎРҒАЙ, ПАВЛОДАР ОБЛАСТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг СИРДАРЁ ОБЛАСТИ ҚЎРИҚ СОВХОЗ ВА КОЛХОЗЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН ОИЛАЛАРНИ ТАНЛАБ ОЛАДИ.

Кўчиб борувчи оилаларга кўчиш йилида уй-жой ёки квартира, белгиланган размердаги томорқа участкаси берилади.

Кўчиш истагини билдирганларга бир йўла тўланадиган пул мукофоти берилади: оила бошлиғига — 200 сўм ва ҳар бир оила аъзосига 75 сўмдан. Юкларни ташиб олиш ҳақи тўланади.

Кўчиб ўтувчи оилалар 8 йил муддатга қишлоқ хўжалик солиқлари тўлашдан ва кўчиб кирганидан кейин икки йил давомида квартира ҳақини тўлашдан озод қилинади.

Ўз составида камида икки меҳнатга лаёқатли аъзоси бўлган оилалар, шунингдек оиласи бўлмаган, запасга бўшатилган ёки истеъфога чиққан ҳарбий хизматчилар кўчиш учун расмийлаштирилади.

Справкалар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент областининг шаҳар ва районларида — шаҳар ва район ижроия комитетларининг меҳнат бўйича вакилларига ва Тошкент шаҳридаги аҳолини ишга жойлаштириш бюросига — Привокзальная кўчаси, 30-уй.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Ўсмирлар ижоди». 10.10 — «Вертикал бўйлаб пойгалар». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.15 — «Саёҳатчилар клуби». 12.15 — «Эртага — тасодифлар содир бўлмайдиган кун». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Комсомол — менинг тақдирим». 16.10 — Л. Бетховен. Скрипка ва фортепьяно ижроси учун 7-соната. 16.40 — «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади?». 17.10 — Сувга сакраш бўйича Европа кубоги. 17.50 — Ҳужжатли фильмлар. 18.30 — «Очиқ дарс». 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Фан ва турмуш». 20.00 — Балет артистларининг концерти. 20.25 — «Вертикал бўйлаб пойгалар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «А. В. Нежданова уйида». 23.25 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Жамиятшунослик. 10.05 ва 14.10 — Немис тили. 11.05 — Физика. 11.35 ва 12.40 — Тарих. 12.05— «Ота-оналар, Сизлар учун». 13.10 — География. 13.40 — Тарих. 14.40 — А. И. Куприн. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 15.25 —«Космик аср. Солнома саҳифалари». 4-фильм. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50— «Камалак». 19.20 — «Коллектив нимага қодир» туркумидан. 1-кўрсатув. 20.00—«Оналар мактаби». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Украина бадиий коллективларининг чиқиши. 21.00 — Мотоцикл пойгаси бўйича Европа чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — «Инсон туғилди». Бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 11.30 — Физика. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Химия. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — «Орзу». 18.45—«Транспорт ходимларининг ҳамкорлиги». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Адабий альманах». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Камолот сари». Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Экишда суръат ва сифат». 22.20—«Ёшлик» студияси кўрсатади. «Баҳс». 23.30 — «Бугун оламда нима гап?».

ЎзТВ-II. 18.10 — Француз тили. 18.40 — Математика. 19.40 — «Шундай совхоз бор». Телевизион фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Буюк почин анъаналарига садоқат». 20.50 — Телевизион фильм. 21.00 — «Озиқ-овқат программаси амалда». 21.30 — МТ-II.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/IV да Севги ҳақида афсона, 7/IV да Иоланта.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/IV да Рўйхатларда йўқ, 7/IV да Юлдузли тунлар.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/IV да Тўйдан олдин томоша, 7/IV да Лайли ва Мажнун.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: катлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 01897. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1573. 1 2